RDE JAAR. N°. 791. **1840.** DINGSDAG JUNIJ.

DE AVONDBODE,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

bonnement AAN HET BUREAU VAN HET BLAD, *Warmoesstraat*, N°. 206. e Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

ieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

Prijzen VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam* .... ƒ 7.—
en *Buitensteden* franco .... » 8.—

ADVERTENTIËN.
ZEVEN REGELS of minder .... ƒ 1.75.
Elken regel meer .... » 25.
ZEGEL voor elke Advertentie en herhaling .... » 35.

t nommer behoort een Bijvoegsel; hetzelve bevat de verslagen der Afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over de voor- etrekkelijk de verantwoordelijkheid der ministers en over de vijf eerste en tot wijziging der Grondwet; het Glasschilderen; iets voor de appij: *Tot Nut van 't Algemeen*; en de lijst der Schepen in Lading.

NEDERLANDEN.

RDAM 1 Junij. Het verslag der centrale afdeeling, omtrent de ze- n 18 Maart aangeboden, wets-ontwerpen tot wijziging der Grond- idt als volgt:

ntwoorden, deze ontwerpen betreffende, zijn voor kennisgeving aan- n, waarbij tevens de volgende bedenkingen zijn gemaakt.

WERP I. Drie leden der eerste afdeeling betuigden hun bijzonder en, dat de Regering niet had kunnen besluiten in art. 130 der et ook die verandering voor te stellen, welke in alle de afdeelingen dig was geacht, en verklaarden hieraan bijzonder veel te hechten, open, dat de Regering alsnog aan het verlangen van de groote meer- der leden van de Kamer zou toegeven, daar zij, in het tegenover- geval, zouden vreezen, zich, uit hoofde van dit gebrek, tegen alle gestelde wets-ontwerpen te moeten verklaren.

twee leden der tweede afdeeling bleven op dezelfde verandering gen.

leden der derde afdeeling, welke hun genoegen te kennen gaven de verandering van het 4de artikel van het 5de ontwerp, konden hun leedwezen niet verbergen, dat de Regering niet had kunnen be- , om op dezen weg van toenadering verder voort te gaan, en zooda- erdere wijzigingen voor te dragen, welke algemeen verlangd worden, en genoegen en tevredenheid zouden baren, en de gunstige beëindi- er beraadslagingen over de herziening der Grondwet zoo aanmerke- uden bevorderen.

n men nu, naar hunne meening, met de aangeboden wets-ontwerpen kunnen genoegen nemen, zou deze herziening toch vrij algemeen als brekkig werk worden beschouwd, en het verlangen en streven naar r zeer levendig blijven, hetgeen zij oordeelden, dat, zoo veel moge- had behooren te worden voorgekomen. Zij zouden echter thans te dier n geene verdere ontwikkeling treden, daar zij meenden, dat hun ge- dienaangaande uit de gedrukte processen-verbaal genoegzaam kon n.

leden der vierde afdeeling verklaarden ten stelligste nog eerbiedig dringen op eene verandering van het gemelde art. 130 der Grond- en waren niet overtuigd geworden door de daartegen in de memorie bragte redeneringen. Naar hun inzien, moet de zamenstelling der ciale Staten, juist door dat zij den grondslag uitmaakt der vertegen- iging, niet bij koninklijke bepaling, maar bij eene wet slechts kun- orden geregeld of veranderd. Deze beschouwing zoude van grooten l zijn op hun gevoelen, ten opzigte van het geheele onderwerp der lwet.

vijfde afdeeling begreep uit de antwoorden, dat de Regering vermeent rmogen te moeten eerbiedigen, door de bestaande Grondwet aan de ciale Staten en de stedelijke besturen toegekend, om al wat tot hunne stelling betrekkelijk is, buiten het bereik der gewone wetgeving te regelen, en, dat zij daarom zwarigheid maakt, hunne reglementen ets-bepalingen te onderwerpen.

vijfde afdeeling nam de vrijheid hierop aan te merken, dat dit wel nzien der ridderschappen en stedelijke besturen gelden kan, die hunne reglementen zelve ontwerpen en regtstreeks, of door tusschenkomst e Provinciale Staten, aan 's Konings goedkeuring onderwerpen, maar, it veel minder toepasselijk is op de Provinciale Staten zelven, waarvan, s art. 130, de zamenstelling aan den Koning, na ingewonnen advies commissie, daartoe in elke provincie te benoemen, geregeld wordt. chijnt minder waarborg voor onveranderlijkheid aan te bieden, dan de g door de wet.

TWERP II. In de tweede afdeeling werd opgemerkt, dat uit de ant- en niet meer of beter dan te voren kan worden opgemaakt, hoedanig het inkomen der kroon met betrekking tot het bedrag der domeinen ge- steld is.

Drie leden der vierde afdeeling, alle de berekeningen uit de domeinen te maken in het midden latende, oordeelden verpligt te zijn, om, voor art. 30 der Grondwet, tot geen hooger beloop dan van een millioen te kunnen stemmen.

De vergelijking der bij de antwoorden aangehaalde staatsstukken, met hetgeen in het laatste proces-verbaal der vijfde afdeeling hierover was op- geteekend, heeft bij eenige harer leden de vrees doen ontstaan, dat hunne aldaar geuite verwachting niet geheel zoude verwezenlijkt worden; zij bleven van oordeel, dat, hoe de operatie ook moge uitvallen, die met de domeinen tot gedeeltelijke voldoening van 's Konings inkomen aangewezen, heeft plaats gehad, de baten en schaden ten voor- of nadeele van de kroon moeten ko men, en dus bij deze wet, dat inkomen op een millioen boven de opbrengst dezer domeinen moet bepaald blijven.

ONTWERP III. In de tweede afdeeling vond men de zwarigheden tegen de redactie van art. 60 niet opgelost.

In de vierde afdeeling integendeel werden de inlichtingen te dien aanzien gegeven, algemeen met genoegen ontvangen en voldoende gekeurd.

Drie leden der vijfde afdeeling bleven bij hun geuit gevoelen, dat de af- gesloten rekening van elk dienstjaar, volgens de begrooting opgemaakt, tot grondslag van het beschikbaar saldo moet strekken, al ware het dan ook, dat er eenige meerdere jaren verloopen moesten, eer dat juiste bedrag kon geconstateerd worden. Zij meenden hierin het eenig middel te zien, om de administratie voor alle achterdocht te vrijwaren, die soms omtrent de naauwkeurigheid der ramingen en der opgegeven uitkomsten zou kunnen ontstaan. De overige leden der vijfde afdeeling namen genoegen met de inlichtingen.

ONTWERP IV. De vierde Afdeeling gaf der Regering in overweging, of niet in art. 3 eene bijvoeging noodig is voor de uitgaven, als die voor twee jaren zullen worden vastgesteld, even als nu wordt voorgedragen voor de middelen in art. 4, aan het einde, dat bij eene nieuwe wet gedurende de twee jaren daarin verandering kan worden gemaakt? Een opkomende oorlog of ontstane rampen, enz., kunnen veranderingen in de uitgaven noodzakelijk maken. Het nu vervallende art. 123 hield eene dergelijke bepaling in.

De verandering van art. 4 werd in de tweede Afdeeling met genoegen gezien, hoewel eenige harer leden de voorkeur aan eene eenjarige begrooting zouden geven.

De vijfde Afdeeling betuigde hierbij haar leedwezen, dat de Regering niet heeft kunnen goedvinden geheel aan haren wensch toe te geven van de de regeling der staats-inkomsten en uitgaven elk jaar in overweging te ne- men; om echter van hunnen kant dezelfde zucht tot toenadering te betoo- nen, betuigden alle de leden dier Afdeeling, dat zij genoegen zouden ne- men met de tweejarige begrooting in het nieuw voorgedragen art. 4.

ONTWERP VII. Dit ontwerp heeft hoegenaamd geen bijval in de eerste afdeeling gevonden, waarvan alle de leden van oordeel waren, dat die waar- borgen, welke de Grondwet aan de ingezetenen omtrent het ontslag, den duur van den diensttijd en op vele andere punten gegeven heeft, bij dit ontwerp ten eenenmale worden weggenomen; en zij vreesden, dat alles aan de steeds veranderlijke bepalingen eener wet over te laten, eene zeer gevaar- lijke strekking en ver uitziende gevolgen zoude kunnen hebben. De leden der eerste Afdeeling verklaarden veel liever de bepalingen der Grondwet (den ouderdom van in dienst treding, enz.) te behouden, dan de geheele zaak der militie en van de schutterijen, door het aannemen van dit ontwerp, op een' zoo lossen en onzekeren voet te stellen; zij bleven van gevoelen, dat dit VIII. hoofdstuk der Grondwet voldoende zou zijn verbeterd, bij het opvolgen der denkbeelden, door deze eerste Afdeeling, bij haar eerste pro- ces-verbaal over de vijf ontwerpen aangegeven, en vonden de strekking van art. 7 van het ontwerp, uit hetwelk eene verpligte militie-dienst te zee is af te leiden, en van art. 8, zoo bedenkelijk, dat zij hunne toestemming aan het nieuw ontwerp vooral daarom niet zouden kunnen geven.

Zes leden der tweede Afdeeling zijn van oordeel geweest, dat het ver- kieslijk ware de thans in de Grondwet bestaande bepalingen onveranderd bij te behouden. De zwarigheden, die tegen de voorgestelde wijzigingen wer- den in het midden gebragt, waren, behoudens de bedenkingen van een ondergeschikt belang, van vierderlei aard, te weten:

1°. De Grondwet dient tot waarborg te strekken, dat 's lands kinderen niet langer dan eenen bepaalden tijd dienstpligtig zullen wezen, naardien een oorlogzuchtige Koning of een Vorst, die tuk op veroveringen is, tijde- lijk eenen gevaarlijken invloed op de stemming der Staten-Generaal zou kunnen uitoefenen;

2°. De ouderdom, gedurende welken de landzaten dienstpligtig zijn, dient almede onmisbaar te worden vastgesteld, om de wetgeving niet in de gelegenheid te stellen van, uithoofde der omstandigheden, door de opge- wondenheid van het oogenblik medegesleept, onmatige lasten op te leggen;

3°. Bij eene Grondwet, die als eerste beginsel vaststelt, dat allen gelijk zijn voor de wet, kan een art. 7 niet aan de gewone wetgeving overlaten, om, door toedoen van eene zee-militie, de verpligtingen van eenigen meer dan die van anderen te bezwaren;

4°. Het is een onmisbare waarborg voor alle ingezetenen, maar bovenal voor de grensbewoners, om de schadevergoeding ter zake van inkwartiering als anderzins, als eene onverbreekbare verbindtenis te kunnen beschouwen.

Deze leden wilden hiermede niet gezegd hebben, dat zij alle de thans bestaande voorschriften goedkeuren; verre van dien, kwam het hun nood- zakelijk voor, om bij voorbeeld den ouderdom, waarin de dienstpligtigheid begint, in verband met de late ligchamelijke ontwikkeling, hier te lande, hooger te stellen; maar zij wenschten de verschillende waarborgen, die thans een uitvloeisel der Grondwet zijn, ongeschonden te behouden.

De vier andere leden der tweede afdeeling konden het overwigtige der hierboven geopperde bezwaren niet beamen.

Ad 1. Wanneer de vertegenwoordiging niet meer tot waarborg tegen over- dreven oorloglievende bedoelingen van den Vorst strekt, dan zal ook de Grondwet eerlang geene voldoende zekerheid meer aanbieden; en de onder- vinding heeft nu reeds geleerd, hoedanig men de grondwettige voorschriften, waaraan zoo veel prijs wordt gehecht, door het onderscheid tusschen tijden van oorlog en vrede, de dienstpligtigheid der miliciens onbepaald lang kan rekken.

Ad 2. Het schijnt niet alleen noodeloos, maar zelfs gevaarlijk voor de be- langen van den Staat, om den diensttijd bij de Grondwet aan vaste jaren van ouderdom te verbinden, naardien er toch omstandigheden kunnen ontstaan, waarin het heil, ja het bestaan des lands, als zelfstandig Rijk, van de medehulp van meerdere weerbare mannen afhangt.

Ad 3. Naardien de Grondwet elders positief voorschrijft, dat allen gelijk zijn voor de wet, en eene wet op de zee-militie hierop geene inbreuk zou kunnen maken, zoo is het geopperd bezwaar van weinig belang; daarentegen kan het bij ons bestaande gebrek aan matrozen en zee soldaten van genoeg- zaam aanbelang zijn, om deze dienst door afzonderlijke wets-bepalingen te bevorderen.

Ad 4. Even als de Grondwet schadevergoeding wegens onteigening voor- schrijft, zou die wegens inkwartiering of bijzondere prestatiën van zelve spreken. Wanneer de deswege vereischte wettelijke voorschriften eenmaal zijn vastgesteld, zal de uitvoerende magt geen belang hebben, om den eenen ten laste van allen te drukken.

Voor het overige dachten deze leden zoo gunstig over het voorstel, omdat eene Grondwet, zonder in de eindelooze bijzonderheden af te dalen, alleen de hoofdtrekken dient vast te stellen, en het overige aan de bijzondere be- hoeften der tijden en omstandigheden moet overlaten. De laatste jaren heb- ben, naar het oordeel van eenigen, ten opzigte der dienstjaren, maar on- tegenzeggelijk ten aanzien der wijze, waarop de inkwartiering plaats vond, aangetoond, hoe verkeerd en zelfs noodeloos het is, bijzondere voorschriften vast te stellen, waaraan men zich bij buitengewone gebeurtenissen toch niet houdt.

Na deze algemeene beschouwing van de beginselen, het ontwerp op zich zelf beoordeelende, zoo is er ten opzigte van art. 6 in de tweede Afdeeling aangemerkt, dat men daarbij, even als in art. 8 plaats vindt, niet van eene schutterij, maar van schutterijen diende te spreken, ten einde het onder- scheid tusschen rustende en stedelijke schutterijen of tusschen verschillende bans te kunnen aanduiden.

Ten slotte werd door eenige leden der tweede Afdeeling de bedenking ge- opperd, dat naardien, bij het aannemen dezer gewijzigde voorschriften, de vigerende wetten almede moeten veranderd worden, en het althans onzeker is, of zulks wel vóór 1841 zou kunnen geschieden, het welligt noodig zou zijn om, in afwachting, eene transitoire bepaling nopens den tijd van invoer of toepassing daar te stellen. Anderen vonden dit overbodig.

MENGELWERK.

WILLIAM WALLACE.

(1298.)

t rampzalig *Schotland*, voor het talrijke leger van den magtigen EDUARD I, g van *Engeland*, zwichtende, was aan zijne onwettige ijzeren heer- pij onderworpen. De Schotten, onder eene onverdragelijk juk gekromd, nden hunne vrijheid en het bestuur hunner wettige vorsten; en toch lden zij den moed niet om dat juk te verbreken. Elke klagt was eene ad, welke met den dood werd gestraft; de onregtvaardigste vonnissen n geslagen, de aloude wetten en vrijheden wederregtelijk geschonden. ngelsche bewindhebbers persten den ingezetenen in vijf jaren meer geld n de vier laatste Koningen in den tijd eener eeuw van hen hadden derd. Het zwaard alleen regeerde, en de woeste krijgsman leefde on- lt van zijnen dikwerf met bloed bevlekten roof.

zoo vele mannen, die, door vrees bevangen, de rampen van het land met schijnbare onverschilligheid aanzagen, of, door verachtelijk g gedreven, den onderdrukkers hunner landlieden de behulpzame hand , was er één, wiens hart voor *Schotland* van de zuiverste, de edelste blaakte, en die met verontwaardiging op EDUARD'S snoode handlangers ag. Het was WILLIAM WALLACE, wiens naam met onvergankelijken r in de jaarboeken der geschiedenis prijkt.

n jeugdig persoon van eene fiere mannelijke gestalte en edele gelaats- en, ging op zekeren lentemorgen des jaars 1298, van zijne echtgenoot zeld, over de groote markt van het stadje *Lanark*. Hij droeg een fijn groen lakensch kleed, en een dolk blonk aan zijnen gordel. omberheid aanschouwde hij de Engelsche krijgslieden, die zich al- scimpredenen en beleedigingen tegen de zwakke menigte veroorloofden. n dan wierp hij vreeselijke blikken op hen, en slechts de dringende gen zijner gade konden hem beletten zijne billijke gramschap te rer.

eds zes jaren te voren, naauwelijks der kindschheid ontwassen, had hij een bewijs van groote koenheid en kracht gegeven. In eene rivier gevischt hebbende, en zekere hoeveelheid forellen in eene mand medebrengen- de, ontmoette hij drie Engelsche soldaten, die hem naderden, om hem zijne mand te ontnemen. Hij zeide, dat, indien zij honger hadden, hij gaarne met hen zoude deelen, maar dat hij niet alles wilde afstaan. Tot eenig antwoord trok een der Engelschen de mand naar zich toe; maar op hetzelfde oogenblik bragt WALLACE hem met het dik eind van zijnen hengel zulk eenen slag aan het hoofd toe, dat de Engelschman dood ter aarde stortte; voorts hem zijn zwaard ontnemende, weerde hij zich daarmede zoo dapper tegen zijne andere vijanden, dat hij beiden op de vlugt dreef, en zijne vangst zegevierend behouden naar huis bragt. Van dit oogenblik af ontstond in zijne borst de eerste vonk van dien haat tegen de onder- drukkers van zijn Vaderland, welke, steeds aangroeijende, hem tot zoo vele roemrijke daden aanspoorde, en den grondslag tot *Schotland's* vrijheid legde.

Thans evenwel achtte WALLACE het oogenblik nog niet gunstig voor de wedergeboorte van zijn vaderland, en peinzend had hij met zijne echtgenoot den hoek eener naauwe straat bereikt, toen een Engelsch krijgsman hem den doortogt belette, hem smadelijk toevoegende, dat hij het vreemd vond, dat een *Schotsche slaaf* zulke fijne kleederen en fraaije wapenen durfde dragen. WALLACE, hoewel ziedende van toorn, bedwong dien echter om zijner vrouw's wille, en vergenoegde zich met den Engelschman terug te stooten; maar deze, zich hierdoor beleedigd achtende, sloeg de hand aan zijn zwaard; vóór dat echter hij dit uit de schede had getrokken, was het staal van WALLACE in zijne borst gedrongen, en had hem nedergestooten. Alle de Engelsche krijgslieden op de markt aanwezig snelden toe, om WALLACE in hechtenis te nemen, of hem welligt terstond te vermoorden, doch hij be- reikte het huis van eenen Schotschen edelman, die den moed had hem te beschermen. Deze opende WALLACE zijne deur, en sloot die achter hem digt; en terwijl de Engelschen dezelve met een vreeselijk geraas beukten, en ten laatste instietten, bragt de edelman den jongeling in zijnen tuin, van waar hij eene woeste en rotsachtige vallei, *Cartland-Craigs* geheeten, bereikte, alwaar hij voor alle vervolging beveiligd was. Maar, helaas! zijne echtgenoot, door de zwakheid harer kunne verraden, had hem niet kun- nen volgen, en was in 's vijands magt gevallen.

Vele Schotten, even als WALLACE, der dwingelandij moede, voegden zich bij hem, om, door de bergachtige streek begunstigd, den Engelschen in schermutselingen afbreuk te doen en hunne krachten te ondermijnen. Op zekeren dag, dat WALLACE zijnen troep monsterde, zag hij eene schrikke- lijke vlam uit de stad beneden hem opgaan; angstige, hartverscheurende vrouwekreten verhieven zich en vervulden hem met afgrijzen. Zijne eigene woning stond in brand voor zijne oogen; zijne gade, zijne teedergeliefde gade en zijne trouwe bedienden werden, op bevel van den gouverneur van *Lanark*, onmeêdoogend vermoord. Zijne haren rezen te berge, zijne voeten waren als vastgenageld aan den grond, en zijn oog werd als door eene on- verwinlijke tooverkracht gedwongen dit vreeselijk schouwspel aan te staren. Als versteend stond hij daar; zijne borst alleen hijgde van de schrikkelijkste woede, die immer eenen man bezielde, en zijn krampachtig misvormd ge- laat toonde aan, hoeveel hij leed. Eindelijk strekte hij zijnen forschen arm uit, en, terwijl zijne krijgslieden hem omringende met een woest getier be- loofden hun opperhoofd te zullen wreken, zwoer hij, bij deze nog ten hemel stijgende vlammen, bij dit onschuldig vergoten bloed, *Engeland* eenen eeuwigen haat. WALLACE hield zijnen eed.

II.

Aan de spits van zijnen troep behaalde WALLACE verscheidene voordeelen op de Engelschen, en niemand dergenen, welke in zijne handen vielen, werd gespaard. De gouverneur van *Lanark* zelf viel zijner wraak ten offer. Roekelooze ondernemingen werden door hem gewaagd, en gelukten alle door de koenheid en het beleid, waarmede zij ten uitvoer werden gebragt. WAL- LACE boezemde den Engelschen den grootsten schrik in, vooral daar bij elke zijner overwinningen zijn troep talrijker werd. Men zond tegen hem gansche legerafdeelingen, die teruggeslagen werden; en de Schotsche edellieden ver- heugden zich openlijk daarover, want den haat, dien zij hunnen onderdruk- kers toedroegen, konden zij niet langer verbergen.

Maar men beraamde de middelen om hun een eeuwig stilzwijgen op te leggen; en waar men geen geweld durfde gebruiken, nam men zijne toevlugt tot eene snoode list. Onder voorwendsel van zich met den adel over de re- gering des lands te verstaan, verzocht de gouverneur der provincie alle de edellieden uit het Westen, om zich naar de *schuren van Ayr* te begeven, zijnde eene menigte aan elkander grenzende ruime gebouwen, waar de gees-

Drie leden der derde afdeeling konden zich met art. 7 niet vereenigen, deels omdat zij zich niet konden voegen bij het gevoelen dergenen, die de mogelijkheid van het daarstellen eener verpligte zee-milicie zouden willen helpen bevorderen, deels omdat zij meenen, dat, al wilde men daartoe besluiten, het grondbeginsel zelf duidelijk in de Grondwet, maar niet bij gevolgtrekking, behoorde te worden opgenomen, en geenszins aan de gewone wetgeving overgelaten.

Men merkte verder in de derde afdeeling op, dat de redactie der wet niet overeenstemt met de memorie van antwoord, in zoo verre de eerste de mogelijkheid eener zee-milicie blijft veronderstellen, en de laatste verklaart, dat daarvan thans geene rede is.

De andere leden der derde afdeeling vereenigden zich niet met deze bedenking, en namen genoegen met de redactie van het voorzeide artikel, als het is voorgedragen.

Sommigen leden der derde afdeeling bleven het voorts zeer bedenkelijk achten, dat in het nieuwe wets-ontwerp de artikelen 211 en 212 der Grondwet wegvallen, en verklaarden zich hiermede niet te kunnen vereenigen, aangezien, naar hunne meening, de verpligting der ingezetenen tot het dragen der wapenen grondwettig behoort te worden bepaald bij de handhaving der onafhankelijkheid van den Staat en de beveiliging van deszelfs grondgebied, maar niet moet kunnen worden uitgestrekt tot eenige buitenlandsche dienst. Ook vonden zij vooral in de laatste alinea van art. 212 eenen waarborg voor de ingezetenen, dien zij almede ongaarne zouden missen.

De andere leden evenwel der derde afdeeling namen ook te dezen opzigte genoegen met het ontwerp, en vermeenden, dat het overige zeer gevoegelijk bij afzonderlijke wetten zou kunnen worden geregeld. Een lid verlangde, dat tevens in de Grondwet zou worden voorgeschreven, dat de wet op de nationale milicie van tijd tot tijd, bij voorbeeld om de 5 of 10 jaren, zou worden herzien, ten einde ten opzigte van eene verpligting, die van zoo veel belang voor de ingezetenen is, geene voorschriften of duisterheden blijven voortduren, die eventuëel noodelooze bezwaren geoordeeld worden te kunnen opleveren.

Een lid der vierde Afdeeling, bij de eerdere beraadslagingen niet tegenwoordig, vond in dit ontwerp een bezwaar, omdat hij aan de wet zelfs de mogelijkheid niet wil laten, om een gedeelte der militie voor de zee te bestemmen. Een ander lid kon aan het ontwerp zijne goedkeuring niet hechten, omdat nu niet bij de Grondwet, en mitsdien als onveranderlijke waarborg, maar bij de wet, de tijd van dienst (art. 206) en de uitgestrektheid der zamenblijving van de militie (art. 208) zal worden bepaald. Algemeen meende men voorts in de vierde Afdeeling, dat het 212de artikel der Grondwet na art. 3 van dit ontwerp moet worden opgenomen. De weglating daarvan, nu het geheele hoofdstuk VIII der Grondwet vervalt, vermoedelijk zonder doel geschied, zou tot verkeerde gevolgtrekkingen kunnen leiden. Aan deze opmerking werd gehecht, nu dit artikel eenmaal in de Grondwet gestaan heeft.

De nieuwe redactie in plaats van wet VII voorgedragen, gaf in de vijfde afdeeling aanleiding tot de volgende aanmerkingen.

In het algemeen heeft men gevonden, dat door al te veel aan de wet over te laten, eenige hoogst belangrijke waarborgen, door de tegenwoordige Grondwet aan de Natie verzekerd, aan dezelve ontnomen wierden, zoowel wat de dienstpligtigheid zelve aangaat, als ten opzigte van de regelmatigheid van het ontslaan uit de dienst en het zenden van de militie buiten het grondgebied van het Rijk.

Een lid wilde daarom het VIIIste hoofdstuk geheel onveranderd laten, met uitzondering van de jaren, waarop de dienstpligtigheid begint. De overige leden keurden de redactie der vijf eerste voorgedragen artikelen goed; zij wenschten art. 6 dus veranderd:

« Behalve de vaste zee- en landmagt, bestaat er eene nationale militie, des noods door loting voltallig te houden, waarvan jaarlijks een gedeelte, door de wet te bepalen, ontslagen wordt; zij die hun ontslag bekomen hebben, kunnen tot geene andere dienst dan in de na te melden schutterijen worden opgeroepen. »

Nog oordeelden deze leden der vijfde afdeeling het noodig:

In art. 7 bij te voegen, na de woorden: de koloniën, — « of buiten het het grondgebied van het Rijk. » Hierop te laten volgen art. 212 der Grondwet: Alle kosten voor de legers enz.; waarbij gevoegd zou kunnen worden: behalve in de gevallen door de wet voorzien; ten einde de maatregel van garnisaires, als een dwangmiddel te kunnen gebruiken, in de wet te kunnen opnemen.

Eindelijk, in plaats van art. 213 der Grondwet, een artikel van dezen of dergelijken inhoud:

« Tot behoud van de inwendige rust en om in tijd van oorlog tot verdediging van het vaderland tegen de aanvallen van den vijand te worden gebruikt, zullen er dienstdoende of rustende schutterijen worden ingesteld. »

De slotbepaling of art. 8 werd goedgekeurd.

Afzonderlijke wetten zullen alles regelen, hetwelk tot de dienst der nationale milicie en der schutterijen betrekking heeft.

Na de mededeeling der bovenstaande aanmerkingen aan de Regering, is door dezelve in het IV. ontwerp, achter het laatste woord (voorgedragen) in het 3 artikel de navolgende bijvoeging gesteld:

« welke aldus eenmaal vastgesteld zijnde, gedurende dien tijd blijven voortduren, ten ware inmiddels in dezelve, door eene nieuwe wet, veranderingen gemaakt mogten worden. »

Bovendien maken de bedenkingen rakende het VII ontwerp: Van de defensie, nog een onderwerp uit van de overwegingen der Regering, waaromtrent nader zal berigt worden.

Het zevende ontwerp, als zijnde eene nadere redactie der te maken veranderingen in het achtste hoofdstuk der Grondwet, *van de defensie*, luidt thans als volgt:

WIJ WILLEM, ENZ.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de ervaring het noodig heeft doen oordeelen eenige veranderingen in sommige artikelen der Grondwet te maken;

Zoo is het, dat Wij, den van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ART. 1. Er bestaat noodzakelijkheid tot verandering van art. 203 tot en met art. 214 der Grondwet van het Koningrijk der Nederlanden, geplaatst in haar achtste hoofdstuk: *van de defensie.*

ART. 2. Het geheele achtste hoofdstuk der Grondwet van het Koningrijk der Nederlanden: *Van de defensie*, bevattende twaalf artikelen, zal worden vervangen door de negen navolgende artikelen.

ART. 3. Het dragen der wapenen tot handhaving der onafhankelijkheid van den Staat, en de beveiliging van deszelfs grondgebied, is een der eerste pligten van alle ingezetenen van het rijk.

ART. 4. De Koning zorgt, dat er ten allen tijde eene toereikende zee- en landmagt onderhouden worde, aangeworven uit vrijwilligers, het zij inboorlingen of vreemdelingen.

ART. 5. Vreemde troepen worden niet dan met gemeen overleg des Konings en der Staten-Generaal in dienst genomen.

ART. 6. Behalve de vaste zee- en landmagt, is er steeds eene nationale militie in dienst, waarvan in vredestijd jaarlijks zoodanig gedeelte wordt ontslagen, als bij de wet zal worden bepaald. Er zijn bovendien schutterijen.

ART. 7. De militie wordt, zoo veel mogelijk, genomen uit vrijwilligers, op de wijze als bij de wet bepaald wordt.

Bij gebrek van genoegzame vrijwilligers, wordt de militie voltallig gemaakt bij loting uit de ingezetenen, van en tot zoodanigen leeftijd, als bij de wet wordt vastgesteld.

De manschappen der militie, welke hun ontslag bekomen hebben, kunnen, onder geen voorwendsel, tot eenige andere dienst dan die der schutterijen worden opgeroepen.

ART. 8. De militie, voor zoo ver dezelve tot de dienst te lande bij de wet bestemd wordt, zal nimmer en in geen geval naar de Koloniën worden gezonden.

ART. 9 Dezelfde militie kan nimmer zonder bijzondere toestemming der Staten Generaal, buiten de grenzen van het Rijk worden gezonden, ten zij in een oogenblikkelijk dringend gevaar, of ook wanneer bij garnizoens-veranderingen de kortste marschroute over vreemden bodem loopt. In beide deze gevallen geeft de Koning van de door Hem deswege gegeven bevelen, zoodra mogelijk, kennis aan de Staten Generaal.

ART. 10. Alle de kosten voor de legers van het Rijk worden uit 's Lands kas voldaan.

De inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, de transporten en leverancien, van welken aard ook, aan 's Konings legers of vestingen, niet ten laste van een of meerdere inwoners of gemeenten worden gebragt; zoo door onvoorziene omstandigheden zoodanige transporten of leverancïën van bijzonere personen of gemeenten worden gevorderd, zal het Rijk dezelven te gemoet komen, en op den voet, bij de wet bepaald, schadeloos stellen.

ART. 11. Afzonderlijke wetten zullen verder alles regelen, hetwelk betrekking heeft tot de dienst der nationale militie en schutterijen.

ART. 12. Deze wet zal worden toegezonden aan de Staten der provinciën Noord-Braband, Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Vriesland, Overijssel, Groningen en Drenthe, welke, vóór den 10 Julij 1840 aan de gewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal een gelijk getal buitengewone leden zullen toevoegen, ten einde de Staten-Generaal, de Tweede Kamer in dubbelen getale, op den nader door Ons te bepalen dag, bijeenkomen, om te beraadslagen over de veranderingen der Grondwet, in deze wet vermeld.

Lasten en bevelen enz.

— De *Commerce Belge* deelt de navolgende correspondentie uit Parijs van den 30 des avonds ten 5 ure mede:

« Wij vernemen, dat Z. M. de Koning van Pruissen, na een voortdurend verval van krachten, het leven heeft afgelegd. Sinds lang reeds had men geene hoop meer op zijn herstel, in weêrwil van de groote inspanningen der kunst, die zich zelven als overtroffen heeft in het nasporen en aanwenden van middelen, om den Koninklijken lijder in het leven te behouden. Den dag vóór zijn' dood heeft de monarch, zijn einde voelende naderen, het verlangen geuit, nog eene laatste maal zijn leger voor hem te zien defileren. Men heeft het rustbed van den Vorst voor het venster geplaatst. De Koning heeft aldus zijn laatsten groet aan het leger kunnen toebrengen, en vervolgens het gezag aan zijnen zoon overgegeven. Den volgenden dag heeft Z. M. den laatsten adem uitgeblazen. »

Onze gewone Parijsche correspondentie bevat het volgende:

« Men verzekert, dat eene télégraphische dépêche uit Metz het berigt inhoudt, dat de Koning van Pruissen den 28 ll. bezweken is aan de ziekte, die sinds lang zijne krachten ondermijnde. »

De bijzonderheden door den *Commerce Belge* vermeld, schijnen aan de bovengemelde tijding eenig gewigt te geven. Wij gelooven evenwel, dat zij nadere bevestiging behoeft.

— Uit Parijs schrijft men, onder dagteekening van den 30 Mei, in eenen particulieren brief, het volgende:

« Met verwondering zie ik uit den *Avondbode*, dat iemand van hier geschreven heeft, alsof de onderhandelingen tot sluiting van een nieuw verdrag van handel tusschen de kabinetten van Parijs en 's Hage als mislukt moeten beschouwd worden. Ik onderstel, dat die berigtgever met den stand dezer voor den handel belangrijke aangelegenheid niet van zeer nabij is bekend geweest; daar ik meen te weten, dat er integendeel vele en gegronde uitzigten zijn, dat werkelijk een voor den handel van beide de natiën voordeelig verdrag tot stand zal komen. Zoo mijne berigten naauwkeurig zijn, is de heer legatieraad Rochussen, die eergisteren van hier is afgereisd, naar 's Hage vertrokken, ten einde het ontwerp van dat verdrag aan de goedkeuring van uw hof te onderwerpen. Men meent, dat deze ijverige voorstander van uwe belangen hier weder zal keeren, zoodra deze goedkeuring van het verdrag zal zijn verleend, en men verwacht zijne terugkomst zelfs zeer spoedig. »

(Dit berigt, waaraan wij geene reden hebben te twijfelen, naauwkeurig zijnde, dan blijkt daaruit, dat de ongunstige tijding wegens het bedoeld verdrag, die wij in ons nommer van Woensdag 27 Mei uit het *handelsblad* hebben overgenomen, van grond is ontbloot geweest; eene omstandigheid waarover zich ieder, die bij den handel belang heeft, voorzeker verheugt.)

— Men schrijft ons, dat bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit, aan den zich thans in Oost-Indië met onbepaald verlof bevindenden luitenant ter zee van de 1ste klasse A. van Vloten Jr., eervol ontlag is verleend uit het vaste corps zee-officieren der Nederlandsche Marine, [...] te hebben plaats gehad met ultimo December 1839.

— Aan den heer C. E. Borst is, naar wij vernemen, op zijn da[...] daan verzoek, een eervol ontslag verleend als burgemeester en secr[...] gemeente Hooge Zand (Groningen), terwijl in diens plaats is ben[...] heer Mr. J. Rengers Hora Siccama, notaris aldaar.

— Men verneemt, dat de heer J. van den Broek Hz., tot dus[...] van den stedelijken Raad der stad Oosterhout (Noord-Braband), tot w[...] dier stad is benoemd.

— Z. M. heeft dezer dagen het navolgend besluit genomen, bet[...] de werkzaamheden der commissie van gemeenschappelijk toezigt over[...] roeijing van het konijn in de provincie Holland:

ART. 1. De werkzaamheden der commissie van gemeenschappelijk[...] ingesteld bij Ons besluit van den 31 Januarij 1829, n°. 25, zul[...] uitstrekken over de geheele provincie Holland, blijvende echter de jaa[...] inspectie, in art. 2 van hetzelfde besluit vermeld, alleen tot de zee[...] duinen bepaald.

ART. 2. De commissie zal, bij het zich vertoonen van konijnen, d[...] eigenaars en de autoriteiten, wie zulks mogt aangaan, vermanen, om[...] onverwijld uit te roeijen en er het oog op houden, dat zulks, naa[...] der omstandigheden, behoorlijk plaats hebbe.

ART. 3. De commissie zal de hulp der Gouverneurs van Noord- e[...] Holland en der plaatselijke besturen kunnen inroepen, om algemeen[...] bijzondere personen gerigte notificatiën te doen bekend worden en v[...] onderrigtingen te bekomen.

ART. 4. De commissie, bevindende, dat aan hare vermaningen gee[...] wordt gegeven, zal daarvan aan het Departement der Opperhout[...] onder bijvoeging harer consideratiën en advies, rapport doen.

— Men leest in het Weekblad van Cleef van den 28 Mei ll., [...] daar van den 5 tot en met den 8 Junij aanstaanden eene tentoonst[...] plaats hebben van een schilderstuk, voorstellende: *een boomrijk lan[...]* door den binnen die stad wonenden Ridder B. C. Koekkoek, ver[...] voor Z. K. H. den grootvorst troonopvolger van Rusland; zullende no[...] dere kunststukken, van andere kunstenaars en kunstvrienden, ter be[...] worden gesteld; zijnde de entrée op 2½ S. Gr, ten voordeele van[...] daar gevestigde *Gewerbe-und Handwerker-Schule*, door den heer[...] meester vastgesteld. Hierbij verdient nog gemeld te worden, dat[...] de eerste reis is, dat de meesterstukken van den grooten schilder k[...] gediend hebben tot het bereiken of bevorderen van een weldad[...] maar dat reeds meermalen zijne heerlijke voortbrengselen bijgedrag[...] ben, om het lot der armen te verzachten.

'S GRAVENHAGE 31 Mei. Z. K. H. de Prins van Oranje is gisteren[...] uit Tilburg in deze residentie teruggekeerd.

— De Eerste Kamer van de Staten-Generaal heeft, in hare zitting[...] teren, aangenomen, behalve de ontwerpen van wet, strekkende tot va[...] der staats begrooting voor den jare 1840, alsmede dat, houden[...] belasting op runderen, paarden en schapen, ten behoeve van het fo[...] den landbouw.

UTRECHT 30 Mei. Men verneemt, dat de brug over den Leijdsche[...] nabij deze stad, waarover de ijzeren spoorweg zal loopen, voor *f* 2[...] aanbesteed.

— Heden is aan onze Hoogeschool tot doctor in de beide regten b[...] de heer G. J. van Hasselt, van Velp, na het verdedigen van zijne di[...] *de actibus status civilis.*

BELGIË.

BRUSSEL 31 Mei. De *Commerce Belge* meldt, dat de Utrechtsche[...] missie, naar men zegt, zich op dit oogenblik met de belangrijke[...] van de capitalisatie der door het tractaat van 19 April 1839 ten l[...] België gebragte schuld bezig houdt. Deze questie zou insgelijks[...] derwerp van diplomatische nota's tusschen de kabinetten van 's [...] Brussel uitmaken.

FRANKRIJK.

PARIJS 30 Mei. Zoo als door velen voorzien werd, heeft de K[...] Pairs het door de Afgevaardigden goedgekeurde wetsontwerp betre[...] conversie der 5 pCt., na eene korte beraadslaging, met 101 tegen [...] men, verworpen. De raadspresident heeft nog eene poging aangewend[...] uitslag te voorkomen, en in eene korte aanspraak met nadruk den[...] stelden maatregel verdedigd, hoewel de heer Thiers bij den aanv[...] rede te kennen gaf, dat hij eene welligt wanhopige zaak voorstond.

— De gewone correspondentie zegt, dat de heer Thiers het vo[...] schijnt te hebben aan de Kamers eene wet voor te dragen, waarbij [...] leden der familie van Napoleon, welke geneigd zijn den eed van ge[...] heid aan de dynastie van Lodewijk Philips af te leggen, de ter[...] Frankrijk zou worden toegestaan.

— Volgens eene télégraphische dépêche uit Marseille, zijn de [...] van Orleans en Aumale aldaar in welstand, aan boord van de sto[...] *le Crocodil* en *le Phare*, aangekomen.

— Berigten uit Baijonne van den 26 dezer melden, dat al[...] eene Carlistische zijde uit Saragossa de tijding ontvangen, dat [...] drie keurbataillons naar Morella heeft geleid, terwijl, zoo men di[...] overdreven berigten mag gelooven, het garnizoen van Morella 3,0[...] sterk zou zijn, en een legercorps van 10 à 12,000 man, gedu[...] beleg dier stad, het leger van Espartero zou verontrusten.

ENGELAND.

Part. Corresp. LONDEN 29 Mei. De *Morning Post* maakt ee[...] merkingen op het plan, dat te Parijs zou bestaan, ter verbetering[...] waarde der Spaansche fondsen, tot welk einde eene Maatschappij zo[...] opgerigt, om in Spanje nationale goederen te koopen, en dezelve met[...] en andere Spaansche effecten te betalen; een plan, dat ook hier i[...] eenigen tijd geopend is. Uit Parijs meldt men, dat de commissie va[...] sche fondsen houders aldaar, over dit plan, aan den Spaansche[...]

---

telijken der belendende abdij des winters hunne granen borgen, maar die des zomers bijna ledig waren. De edelen, geen wantrouwen voedende, begaven zich gezamenlijk naar deze bijeenkomst; men verzocht hen, ten einde alle verwarring te beletten, om twee aan twee binnen te komen. Deze maatregel kwam hun zoo natuurlijk voor, dat zij zonder aarzeling daaraan voldeden; maar aan alle de balken had men koorden vastgehecht: Engelsche soldaten hielden een eind daarvan in de hand, en naarmate de afgevaardigden binnenkwamen, wierp men hun den strik om den hals, en werden zij aldus opgehangen, zonder door eenen kreet hunnen vrienden, die buiten stonden, te kunnen waarschuwen. Allen vonden daar den dood.

III.

WALLACE vernam deze ramp, en was op eene schrikkelijke wraak bedacht. Het Engelsche garnizoen van *Ayr* was in diezelfde schuren gelegerd, waar zoo vele Schotsche edelen zoo verraderlijk vermoord waren geworden. Eene maand hierna klom eene oude vrouw des nachts uit de stad naar de schuren, merkte met krijt de deuren van alle de gebouwen, waarin de Engelschen zich bevonden, en keerde behouden terug, zonder dat men haar in deze bezigheid belemmerd had. Toen daalde van de bergen een troep gewapenden, ieder van welke een pak touwen bij zich droeg. Bij het maanlicht aanschouwden zij de deuren met de grootste oplettendheid, en bonden van buiten vast alle, die met een kruis waren geteekend. Na het gelukkig volbrengen dezer daad, onder toezigt van WALLACE geschied, liet hij een tweede detachement in eene diepe stilte oprukken, hetwelk stroo voor de deuren en vensters ophoopte. Toen naderde WALLACE, en als een wrekende engel ontstak hij eene toorts, en wierp die in het drooge stroo, terwijl zijne soldaten aan alle hoeken der gebouwen zijn voorbeeld volgden, zonder dat er een enkele alarmkreet gegeven werd.

Eerst bij den gloed der knetterende vlammen ontwaakten de rampzalige Engelschen; reeds stonden de houten gebouwen geheel in brand, en een hevige wind verdubbelde nog de magt van het vreeselijk element. Zij snelden naar de deuren om het gevaar te ontkomen, maar vonden die alle gesloten. Toen verbrijzelden zij dezelve met hunne zwaarden en strijdbijlen; doch de vijand stond daar buiten, een ijzeren muur, die hen in de vlammen terug wierp, of door het zwaard deed sneven. WALLACE vertoonde zich overal, en zijn magtige arm besliste de nederlaag en volkomen ondergang der Engelschen. Eenigen hunner, zich herinnerende, dat eene binnen zijdeur toegang tot het klooster verleende, ijlden derwaarts, doch de monniken, op het gerucht ontwaakt, en radende wat er omging, hadden zich gewapend, en wachtten, met hunnen prior aan het hoofd, den vijand af. Met het zwaard in de vuist betwistten zij hem den doortogt en stieten hem in de brandende gebouwen terug. Toen zag men een vreeselijk schouwspel. Met een verdoovend gekraak stortten de daken in, en allen, die nog in de schuren waren gebleven, werden onder dezelfde balken verpletterd, waaraan zij de Schotsche edellieden hadden opgehangen.

WALLACE stapte met fieren tred langs deze rookende puinhoopen. « Dit is het begin onzer wraak, » zeide hij tot de zijnen, « maar dit zwaard zal niet in de schede rusten, zoo lang er zich één Engelschman op Schotschen bodem bevindt! »

IV.

De gevolgen dezer daad waren gewigtig. Een algemeene opstand brak door het gansche land uit, en alom verhief zich de kreet: *Dood aan de Engelschen! leve het herboren Schotland!* Men stelde WALLACE, onder den titel van *protector*, aan het hoofd van den opstand, alhoewel hij niet tot den adelstand behoorde, doch zijne groote verdiensten en bekwaamheden verpligtten de edelen zelven, zich aan WALLACE te onderwerpen, daar zij van hem alleen hunne redding konden verwachten.

Hij haastte zich troepen te verzamelen, om den vijand het hoofd te bieden; maar naauwelijks zag hij zich aan de spits van drie à vier duizend man, of hij vernam, dat graaf VAN SURREY, met den groot-thesaurier CRESSINGHAM aan het hoofd van een talrijk leger op hem aanrukten. Hij legerde zich op den noordelijken oever van de *Forth*, nabij de stad *Stirling*, ter hoogte, waar eene lange en zeer smalle brug over den breeden stroom was geslagen. In deze stelling wachtte hij den aanval der Engelschen af, en reeds den volgenden dag zag men hen op den zuidelijken oever verschijnen. De graaf van SURREY, een vermaard en kundig veldheer, begreep aanstonds de voortreffelijkheid van de door WALLACE gekozen positie, en gaf derhalve bevel halt te houden en den aanval nog niet te beginnen, opdat men hem uit zijne stelling konde lokken; maar CRESSINGHAM, die in zijne hoedanigheid van geestelijke en thesaurier, den veld[...] had behooren te beletten, zijne plannen te volgen, steeg te p[...] begaf zich te midden der soldaten, uitroepende: dat het de pligt [...] oversten was, overal te strijden, waar hij den vijand ontmoette. [...] hooren dezer ijdele taal, werden de Engelschen in geestdrift ont[...] onder het aanheffen van verwarde oorlogskreten en het zwaaijen v[...] en zwaarden, eischten zij van hunnen bevelhebber, dat hij op sta[...] slag zou leveren. Te vergeefs trachtte de graaf VAN SURREY, re[...] *Schotland*, in naam van Koning EDUARD, zijne dolzinnige krijgs[...] doen bedaren, en stelde hun voor, dat zij in hun verderf liepen. [...] terde niet naar zijne redenen, en dwong hem het teeken tot den [...] te geven.

CRESSINGHAM, die over de voorhoede het bevel voerde, en, ofschoon [...] geestelijk, niet aarzelde om zwaard en lans te hanteren, ging de brug [...] en rangschikte zijne troepen aan de overzijde in slagorde, van het over[...] het leger gevolgd. Toen gaf WALLACE het sein, en viel op de Eng[...] an. Zij weken in verwarring terug, en stieten op de anderen, die no[...] den overtogt bewerkstelligden. Honderden vielen door de zwaarden der [...] en, of vonden den dood in den snellen stroom. CRESSINGHAM [...] het slagtoffer zijner vermetele onvoorzigtigheid: het staal van WA[...] ontrok hem aan de woede der zijnen.

SURREY, ziende, dat, wanneer het den Schotten gelukte, de brug [...] aan, er waarschijnlijk geen enkele man van het geheele leger zou [...] orden, nam een kloek besluit, en deed de brug in brand steken; [...] werd een gedeelte van zijn leger opgeofferd, doch het behoud der o[...] verzekerd. De regent haastte zich met het overschot zijns legers den [...] togt naar *Engeland* aan te nemen, en kwam daarmede over de [...] die de beide rijken vaneen scheidt. Maar achter hem stond de gansche [...] bevolking op, en in minder dan twee maanden tijds was *Schotland* [...] van vijanden gezuiverd.

(*Het vervolg hierna.*)

[illegible]ciën heeft geschreven; men twijfelt echter hier zeer, of het Spaan[illegible] gouvernement hetzelve zal willen goedkeuren.

[illegible] houders van Portugesche 5 pCts., uit de leening van 1837, be[illegible] zich zeer, dat een Portugeesch gouvernement voornemens is de vor[illegible] der Britsche onderdanen met wissels op het tabaks-contract te be[illegible] waarvan de inkomsten voor deze leening verbonden zijn, met uitdruk[illegible] last aan de contractanten, om alle zes maanden de interesten aan [illegible] J. L. Goldsmit alhier over te maken, hetgeen tot dusverre niet [illegible].

[illegible] Mei. In de zitting van het Huis der Gemeenten, op Vrijdag ll., [illegible] heer Colquhoun den handel der Engelschen op Java weder ter sprake [illegible] Hij beweerde, dat sedert 1818, toen de Britsche goederen met een [illegible] 2 pCt. belast waren, dezelve al meer en meer werden bezwaard, [illegible] daarvan reeds in 1834 25 pCt. moest betaald worden. Hij zeide, [illegible] tractaat, dienaangaande met de Nederlanden gesloten, door de Ne[illegible] werd geschonden. De twee groote beginselen, in 1824 door de [illegible] van den heer Canning vastgesteld, waren deze: ten eerste, dat, [illegible] regten er ook op Nederlandsche goederen werden geheven, de Engel[illegible] goederen nimmer meer dan het dubbel dier regten zouden betalen, [illegible] wanneer de eerste 6 pCt. betaalden, de andere slechts met 12 pCt. [illegible] worden belast. Het andere beginsel was nog het belangrijkste. Bij [illegible] werdt bepaald, dat de regten niet zouden worden geheven naar den [illegible] der goederen, maar wel, volgens de schepen en de bemanning, [illegible] welken zij worden aangebragt. In hetzelfde jaar, waarin het gezegd [illegible] werd gesloten, werden deze beginselen reeds overtreden en de goe[illegible] naar den oorsprong met 35 pCt. belast. Dikwerf was daarover geklaagd, [illegible] 1832, toen Holland er geen belang meer bij had, om op Java de markt [illegible] Belgische manufacturen te beschermen, had de secretaris voor Buiten[illegible] Zaken tot antwoord gegeven, dat hij te veel met de regeling der [illegible] tusschen Holland en België te doen had, dan dat hij die omtrent [illegible] onder beraadslaging kon brengen. Later waren er nog verschillende [illegible] gedaan, en dan was daaromtrent eens een meer, dan weder een [illegible] gunstig antwoord gegeven; echter was de zaak altijd onveranderd [illegible]. In 1825, zeide, onder anderen, de heer Colquhoun, was de in[illegible] van Engelsche katoen op Java voor 115,000 £, zijnde ⅓ van al het [illegible]; in 1838 was de invoer voor eene waarde van 270,000 £, [illegible] maar slechts ⅓ van het aangevoerde, zijnde uit Holland voor eene [illegible] van 526,000 £ aan katoen aangevoerd. En nadat andermaal aan [illegible] secretaris van Buitenlandsche Zaken daarover ernstig was geklaagd, [illegible] lordschap geantwoord, dat er niets aan te veranderen was, en het [illegible] gement de zaak geheel had opgegeven. De spreker klaagde verder, [illegible] door het in 1837 door de Nederlandsche Regering uitgegeven tarief de [illegible] op het touwwerk, zeildoek en machinerie werkelijk was verzwaard, [illegible] gevolg daarvan was, dat de president van de Kamer van Koophan[illegible] Glasgow zijn huis van negotie op Java had moeten intrekken. Niet [illegible] werd op deze wijze, de Engelsche handel op Java, maar ook door [illegible] den Indischen archipel benadeeld; die op Sumatra was reeds van [illegible] tot op 36,000 dollars verminderd. — Ten slotte verlangde de spre[illegible] overlegging van alle papieren, tot deze zaak betrekking hebbende. [illegible] Palmerston antwoordde, onder anderen, dat de heer Colquhoun [illegible] juiste onderscheiding had gemaakt, omtrent de beide grondslagen, [illegible] de questie rustte. Hij stemde toe, dat het gedeelte van het tractaat, [illegible] over het belasten der goederen; volgens den oorsprong, en niet volgens [illegible], werd gehandeld, eenigzins onduidelijk was, maar het Britsche [illegible] nement in Indië gaf daaraan dezelfde uitlegging als het Nederland[illegible] gouvernement, en men kan alzoo niet zeggen, dat het laatst ge[illegible] verkeerd handelde, en het leverde dus geenen grond voor klagten [illegible]. Wat de uitbreiding der Nederlanders in Indie betrof, zoo was bij het [illegible] bepaald, dat geene der partijen eenige verovering zou mogen maken, [illegible] door het gouvernement van het moederland was goedgekeurd, en [illegible], dat alle de gedragingen van het gouvernement op Java door het [illegible] landsche gouvernement waren gewettigd. Ten slotte zeide zijne lord[illegible], dat hij niets had tegen het overleggen van de gevraagde papieren, [illegible] overtuigd hield, dat zij voldoende opheldering omtrent de zaak in [illegible] zouden geven.

TURKIJE.

[illegible] 6 Mei. De [illegible], ex-gouverneur van [illegible], voor eene commissie doen ontbieden, ten einde onderzoek omtrent [illegible] gedrag aldaar te doen. Hij had de Turksche bevolking van [illegible] tegen de Christenen opgehitst, en het gerucht doen verspreiden, [illegible], dien men vermoord heeft gevonden, door de Grieken van het [illegible] zijn heroofd.

[illegible]ANDRIË 6 Mei. Een brief door, vorst Metternich aan den Onder[illegible] van Egypte gerigt, aangaande de Israëlieten in Damascus, heeft een [illegible] gevolg gehad. Er is eene regtbank benoemd, die uit de consuls [illegible] Engeland, Rusland, Oostenrijk en Pruissen is zamengesteld, en die, [illegible] de Europesche wetten, over deze gebeurtenis regt zal doen. Me[illegible] Ali heeft de strengste bevelen naar Damascus afgezonden, om die[illegible], van welke geloofsbelijdenis ook, te straffen, die zich zullen ver[illegible]oven, de Israëlieten te beledigen. (Költn. Zeit.)

STADSNIEUWS.

Van wege de Hollandsche ijzeren Spoorweg Maatschappij is de volgende [illegible], aanwijzende het aantal reizigers, benevens de opbrengsten, gedu[illegible] de maand Mei, bekend gemaakt:

Vertrek van	Getal Reizigers.	Opbrengsten van Reizigers en Goederen.
Amsterdam.	16,625.	*f* 8,346.45.
Haarlem.	16,231.	» 8,055.35.
Totaal. . .	32,856.	*f* 16,401.80.
[illegible] van 1°. Jan. tot ult. April. .	71,763.	» 36,968.02.
Totaal generaal. .	104,619.	*f* 53,369.82.

Aangekomen en gelogeerd in den *Grooten Doelen*, Singel: de heer von [illegible]bold, van Darmstadt.

In den *Doelen*, Doelenstraat: de ministers van Pruissen en Rusland bij [illegible] Nederlandsche Hof en de graaf Alopeus, secretaris der Russische legatie [illegible] Hage.

In het *Hof der Nederlanden*, Doelenstraat: de graaf von Hompesch [illegible]isbecq.

In het *Wapen van Utrecht*, Rokin: de Eng. kolonel Sir J. Bryant.

In de *Stad Elberfeld*, Bethaniestraat: de Russ. generaal-majoor Wassely [illegible]koff.

ONDERTROUWD. Te *Vlaardingen*, 30 Mei, K. J. van der Drift en [illegible] T. Bootz, van *Amsterdam*.

GETROUWD. 29 Mei. J. Fock en C. D. de Cock. — A. M. H. Schep[illegible] en A. G. Wassenbergh. — Te *Oud-Loosdregt*, 30 Mei, G. Barger, [illegible] *Amsterdam*, en E. Otten.

BEVALLEN. 26 Mei. A. H. C. Hoeven, geb. Spiers, Z. — 28 Mei. A. [illegible] Schüsler, geb. Knabe, D. — A. Trampen, geb. Bendinger, D. — [illegible] Mei. C. Voskuijl, geb. de Vries, 2 Z. — 30 Mei. M. Moll, geb. Blan[illegible], Z. — M. Smitt, geb. Buijs, D. — Te *Bunde*, bij *Maastricht*, 25 Mei, [illegible] D. Jufa, geb. van der Feen, Z. — Te *Wormerveer*, 26 Mei, N. Vis, [illegible] Groen, Z. — Te *Sassenheim*, 29 Mei, S. A. Charbon, geb. Kip, Z.

OVERLEDEN. 25 Mei. M. Muijsken, geb. Dom, 40 j. — A. Salm [illegible] j. — 26 Mei. A. E. Georgy, wed. J. J. Mikenhagen, 62 j. — 28 Mei [illegible] J. van Gelster, 1 j. — 29 Mei. M. J. Colard.

'sGRAVENHAGE 1 Junij. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-[illegible], op heden gehouden, heeft de centrale afdeeling verslag gedaan, [illegible] het ontwerp van wet, tot opheffing van het Syndicaat, waaromtrent [illegible] beraadslagingen na die over de voorstellen nopens de Grondwet, [illegible] plaats hebben. Vervolgens is de behandeling van het eerste gedeelte [illegible] het wetboek op het strafregt aangevangen. Reeds is de eerste titel, [illegible] handelende van misdrijven en derzelver onderscheidingen, met algemeene [illegible] aangenomen.

Beursprijzen der Effecten.

AMSTERDAM, 1 Junij, 4½ Ure.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	volg. de Soct. tot nut des Obligatie-handels. van	tot	gebleven.	volgens de Effecten-Societeit. laagste.	hoogste.	gebleven.
NEDERL.... Werk. Schuld... à 2½	53¼	½	5/16	53 5/16	⅜	5/16
Dito . . . . . » 5	100¼	¾	⅜	100⅛	½	⅜
Uitgest. dito . . »	»	»	»	⅞	»	»
Kansb. . . . . . » *f*	24	¼	1/16	24 1/16	»	»
Amort. Syndic. » 4½	92¼	93	92¾	92½	¾	11/16 à ¾
Dito . . . . . » 3½	77¼	¾	½	77½	»	»
Hand. Maatsch. . » 4½	178½	179½	178¾	178⅛	179¼	178⅝¾
N. dito . . . . » 4½	»	»	»	»	»	»
N. dito 1837. » 4½	101¾	102¼	102	102	»	»
Entrepôt-Dok . » 4½	»	»	»	»	»	»
O. I. Leening . » 4	»	»	»	»	»	»
Dito . » . . » 5	98¾	99	98⅞	98⅞	»	»
Aand. Kansb. . » 4½	»	»	»	»	»	»
Spoorw. Haarl. . »	»	»	»	»	»	»
Dito Rijn- . » 4½	100¾	101	100⅞	100⅞	»	»
FRANKR... Inschr. G. B. . » 3	»	»	»	»	»	»
ENGEL..... Dito . . . . . » 3	»	»	»	»	»	»
SPANJE.... *Ardoin's* . . . . » 5	26	½	⅛	26⅛	3/16	⅛ à 3/16
Dito onbep. . » 5	»	»	»	»	»	»
Passive . . . . . »	»	»	»	7	»	»
Deferred . . . . »	»	»	»	»	»	»
Fr. Uitgest. . . »	7¼	⅜	½	7½	»	»
Eng. dito . . . »	»	»	»	»	»	»
PORTUGAL. Oblig. te Lond. . » 3	»	»	»	21¾	»	»
NAPELS.... Cert. *L.* & *B.* . . » 5	»	»	»	»	»	»
Dito *F.* & *C°*. » 5	»	»	»	98	»	»
Dito te Lond. » 5	»	»	»	»	»	»
RUSLAND.. 1798, 1816. . » 5	105½	106	105¾	105⅝	¾	»
1828, 1829. » 5	105½	106	105¾	105¾	»	»
1831, 1833. » 5	98¾	99½	99	99	¼	99
Oblig. te Lond. . » 5	»	»	»	»	»	»
Dito te Hamb. . » 5	103¾	104¼	104	»	»	»
Inschr. Assign. . » 6	69½	70	69¾	69¾	»	»
Cert. dito . . . » 6	70¾	71¼	71	71	»	»
POLEN...... Aand. à fl. 300. . » *f*	»	»	»	125½	»	»
Dito à fl. 500. . » »	147	148	»	147½	»	»
PRUISSEN.. Dito R. 50. . » »	129¾	130¼	»	130¼	»	»
g. Lond. 1830. » 4	»	»	»	»	»	»
OOSTENR.. Aand. à fl. 100. » *f*	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 250. » »	»	»	»	»	»	»
Metaliek . . . . » 5	104¾	105¼	105⅛	105	⅛	»
Dito . . . . . » 3	»	»	»	»	»	»
Dito . . . . . » 2½	»	»	»	»	»	»
Dito te Lond. » 5	»	»	»	»	»	»
Weenb. *G.* & *C°*. » 5	102¾	103¼	103	»	»	»
Dito . . . . . » 4	»	»	»	»	»	»
Aand. fl. 500. . » *f*	»	»	»	»	»	»
Dito fl. 250. . » »	»	»	»	»	»	»
Bank-Actiën . . » 3	»	»	»	»	»	»
DENEM..... Obl. Lond. . . . » 4	»	»	»	»	»	»
BRAZILIE.. Dito dito . . » 5	78	¼	⅛	78⅛	»	»
LOUISIANA *H.* & *C°*. . . . . » 5	»	»	»	96⅛	»	»
Am. Bk. *H.* & *C°*. » 5	»	»	»	97⅛	»	»
Dito Rothsch. » 6	»	»	»	97⅝	»	»
DARMST... Loten . . . . . . » *f*	»	»	»	»	»	»
NASSAU.... Loten . . . . . . » »	»	»	»	»	»	»

BEURSBERIGT.

De handel in Hollandsche Fondsen vertoonde heden in het algemeen [illegible] aangeboden, [illegible] niet op hunne prijzen van ll. Zaterdag [illegible] den [illegible] dat meest alle iets flaauwer bleven; alleen de beide Syndicaten waren goed prijshoudend, en zelfs de 4½ pCt. tot hooger koers gevraagd. In Aand. Handel Maatschappij vertoonden zich ook heden eenige verkoopers, waardoor derzelver prijs tot 178⅝ daalde, zich weder tot 179⅛ herstelde, doch ten slotte 178⅝ bleef.

In de vreemde Fondsen ging over het algemeen weinig om, en in derzelver prijzen was geene noemenswaardige variatie.

Nieuwe Ned. Bank-Actiën 152. Columbia 2de Leening, à £ 100. 18. Nieuwe Mex. Uitgest. 9 11/16. Coupons Griekeul. roode onb. *f* 2 7/16, ⅛. Dito Columbia onb. *f* 3 1/16. Dito enk. *f* 3⅜. Dito Ardoins 18¼, 18, ⅛.

Koers van het Geld: Beleening 3. Prolongatie 3. Wissel-Disconto 3 pCt.

PRIJZEN TEN 5 URE: Integralen 53¼ à 5/16. Kansb. *f* 24 1/16. Handel-Maatsch. 178⅝. Ardoins à £ 85. 26⅛ à 3/16.

PER DUIF.

ANTWERPEN, Zondag 31 Mei, des avonds.

Ardoins 26¼.

BRUSSEL, Zondag 31 Mei, des avonds.

Ardoins 26 3/16, ¼.

GRANENMARKT.

1 Junij.

Tarwe alleen bij gerijven als onderstaand: 127 ℔ n. bonte Poolsche *f* 360; 122 ℔ jarige bonte Poolsche *f* 325; 119 ℔ n. Vriesche *f* 270; 120 ℔ n. Groninger *f* 260; 129, 130 ℔ Kubanka *f* 305, 318; 127 ℔ o. Kleefsche *f* 355; 115, 116 ℔ n. Vriesche *f* 250, 258.

Rogge bij eenige partijen tot vorige prijzen: 119, 120, 121 ℔ Pruissische *f* 166, 170, 172; 116 ℔ verbroeide dito *f* 155; 124, 125 ℔ n. Geldersche *f* 188, 190; 114 ℔ n. Drentsche *f* 160.

Garst prijshoudend: 108 ℔ Deensche *f* 160; 100 ℔ Pommer *f* 152.

Haver ruim prijshoudend: 71, 72, 81 ℔ o. Voer *f* 103, 104, 113 aan de Zaan; 86 ℔ dikke *f* 135; 82, 84 ℔ fijne *f* 130, 132; 75, 76 ℔ Voer *f* 110, 111.

Boekweit vond in de huitenlandsche soorten, tot nagenoeg vorige prijzen, levendige vraag, meerendeels tot verzending naar de provinciën; verkocht: 116 ℔ Holsteinsche *f* 176 bij partijen; inlandsche wordt ferm op vorige prijzen gehouden, en, niets minder te koop zijnde, zonder handel gebleven.

Koolzaad dadelijk zonder handel. 9 Vat in Sept. en Oct. £vl. 71.

Lijnzaad in één doen. 103 ℔ Archang. *f* 270.

Inlandsch *Hennepzaad* £vl. 30.

Raapolie Ordinair *f* 41. Vliegend *f* 39¾ à 40¼. P°. Junij *f* 39¼; Julij *f* 39¾ à 40; Aug. *f* 40 à 40¼; Sept. *f* 40½ à 41, Oct. *f* 40¾ à 41; Nov. en Dec. *f* 41 à 41¼.

Lijnolie Ordinair *f* 32. Vliegend *f* 31 à 31½.

Hennepolie Ordinair *f* 35½.

Raapkoeken pr. 1,040 st. *f* 63 à 68. — *Lijnkoeken* pr. 104 st. *f* 8 à 9.

WISSELKOERSEN. AMSTERDAM, 1 Junij.

		Geld.	Papier.			Geld.	Papier.
Hamburg	2/m	35 5/16		Lissabon	3/m	43⅜	
»	kort		35 3/16	Port à Port	»	43 7/16	
Parijs	2/m	56⅛		Genua	2/m	46⅛	
»	kort	56¾		Livorno	»	39¼	
Bordeaux	2/m	56¼		Napels	»	81	
»	kort	56½		Petersburg	»	1.90½	
Madrid	3/m	102		Weenen	6/w	35⅜	
Cadix	»	101¾		Augsburg	»	35 5/16	
Seville	»	100¾		Frankfort	»	36	
Bilbao	»	101		Rotterdam		pCt.	

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

LONDEN, Vrijdag 29 Mei.

Consols op tijd. 3	pCt.	93 à ⅛.		Ardoins m. c. 5	pCt.	28⅛ à ¼.
dito contant. 3	»	92½ à ⅝.		Passive. . . .	»	7 à ¼.
Exchequer-bills	»	25 à 27.		Deferred. . . .	»	13 à ¼.
Bank.	»	176½.		Portugal. . . 5	»	35¼ à ⅝.
Brazilië. . . . 5	»	76¼ à ¾.		dito 3	»	24¼ à ⅝.
Mexico. 6	»	32¼ à ½.		Holland. . . . 2½	»	54⅛ à ¼.
dito 1837. . 5	»	33½ à ¼.		dito 5	»	101½ à ¾.
Deferred . . .	»	9⅛ à ¼.		dito O. I. . 5	»	99⅞ à 100⅛.
Columbia 2e L. 6	»	26 à ½.		België. . . . 5	»	103½.
Peru. 6	»	16½ à 17½.		Rusland. . . . 5	»	115 à ½.
Denemarken. . 3	»	79½ à 80.				

Er was heden veel handel in Engelsche Fondsen, voor vele van welke de sluiting van het grootboek op handen is; daar er echter meer lust tot verkoopen dan tot koopen was, liepen de prijzen op het einde lager. In Buitenlandsche Fondsen was het heden verrekendag, welke geene andere zwarigheid ondervond, dan dat het moeijelijk was geld op Spaansche Fondsen ter leen te krijgen. Na de vereffening liep bijna alles iets hooger dan gisteren, behalve de Spaansche. In Hollandsche 5 pCt. niets gedaan. De bank heeft aangekondigd tegen 5 pCt. te leenen op Wissels, Exchequer-bills en India-bonds.

Wisselk. Amst. 3/m 12.1¾ à 12.1½, k. 11.19 à 11.19½. Rotterdam 3/m 12.1½ à 12.1¾.

PARIJS, Zaturdag 30 Mei.

Inschr. op ult. 5	pCt.	115.95.		Spanj. Ard. . 5	pCt.	29¼, 29
dito contant. 5	»	115.95.		Passive. . . .	»	7¼.
dito op ult. . 3	»	85.05.		Napels, *Falc.* 5	»	106.
dito contant. 3	»	85.05.		dito op ult. . 5	»	105.75.
Bank-Actiën.	fr.	3500.		Portugal. . . 3	»	24.
Bank bij Lafit.	»	1125.		Haïti.	fr.	622.50.
				België. 5	»	104¼.

Aanvankelijk waren de prijzen der Fransche Fondsen iets flaauwer, doch, nadat de regeling der Premiën had plaats gehad, hebben dezelve zich weder hersteld, en bleef de stemming willig. Van de vreemde Fondsen waren de Napelsche williger. Spaansche iets flaauwer; de Ardoins bleven, bij weinig affaire, ¼ pCt. lager.

Na de beurs: 3 pCt. 85.05.

Wisselk. Amst. 1/m 211; 3/m 209¼.

ANTWERPEN, Zondag 31 Mei.

In de societeit *de Philotax* waren heden zeer weinig handelaars in Fondsen vereenigd, en is er alzoo niets omgegaan; de prijs der Ardoins was, ten gevolge van het ¼ lager van Parijs, 26¼ g., 5/16 p. Premiën waren aangeboden; op 1/m 26¼ d. 1, en op 4/5 Junij 26 7/16 d. ½ p.

BRUSSEL, Zondag 31 Mei.

De handel in Ardoins was heden onbelangrijk; derzelver prijs was evenwel iets flaauwer 26¼ à 5/16; in andere Fondsen ging niets om.

FRANKFORT A/M, Vrijdag 29 Mei.

Van Oostenrijksche Fondsen was heden veel kooplust in de Bank-Actiën, welke *f* 7 hooger bleven; de beide Loten waren daarentegen tot lagere prijzen aangeboden. Hollandsche Fondsen onveranderd. Spaansche hebben zich, door eenige belangrijke inkoopen, ¼ pCt. verbeterd. Aand. Taunusbahn flaauwer *f* 337.

HAMBURG, Vrijdag 29 Mei.

Wisselk. Amst. 2/m 35.95, k. 35.75. Parijs 2/m 189¼. Petersburg 2/m 34¼. Londen 2/m 13.4½. Weenen 6/w 149. Berlijn 2/m 151¼.

ST. PETERSBURG, Vrijdag 22 Mei. Wisselk. Londen 3/m 39. Hamburg 3/m 34¼. Parijs 3/m 409. Amst. 3/m 193.

WEENEN, Maandag 25 Mei.

Metaliek. . . . 5 pCt.	109¼.		Loten fl. 500.	*f* 146¼.
Bank-Actiën. . *f*	1876.		dito fl. 250.	» 137¼.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Scheepstijdingen.

VLIE 30 en 31 Mei. Uitgezeild: H. Pedersen, Familiën, Drammen. H. [illegible] K. Ugland, Ulysses, dito. H. Noltzke, Phoenix, Memel.

Gepraaid 20 Mei op 48° N. br. en 6° W. l.: Amanda, Kapt. Henderson, van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop.

Volgens berigt van Tonningen van den 28 Mei, was het Hollandsch schip de Vr. Hendrika, Kapt. H. H. Kwint, met Raapzaad, van Sonderburg naar Antwerpen, tusschen Tonningen en Rendsburg bij Pahlhude gestrand en zwaar lek geworden; men zou de lading, die men vreesde zwaar beschadigd te zullen zijn, in 2 ligters overschepen, en vervolgens het schip in den haven van Tonningen binnen brengen.

Volgens berigt van Kopenhagen van den 26 Mei, was het schip Lady Young, Kapt. Johnson, in ballast, van Antwerpen naar Hamburg, bij Weir gestrand, doch de equipagie gered.

Den 30 Mei zijn eenige Oostzee-balken, en een stuk van eenen groen geschilderden mast, door visschers voor het gat van Texel gevischt, in het Nieuwediep aangebragt; dezelve schenen nog niet lang in het water te zijn geweest.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 31 Mei Z. W. — Kapt.-Luit. Willinck, Zr. Ms. brik COURIER, Vlissingen. R. W. Vos, Allersma, Suriname. H. King, Betsy and Jane, Charleston. G. Johnson, King, Newcastle.

VLIE 30 Mei W. Z. W. — Niets.

TERSCHELLING 29 Mei W. N. W. — J. Eilers, de Verwachting, Newcastle. T. F. Harding, Hendrika, Dantzig. H. A. Waterborg, de Jonge Frederik, Hadersleben. N. Nestved, Eduard, Dagoe. W. H. Kraan, de Vr. Helena, Christiansand. W. H. Kramer, Beurs van Amsterdam (S), Hamburg.

DELFZIJL 28 Mei. D. Forma, de Vr. Antje, Leer n. Groningen. A. E. Venninga, de Jonge Gerrit, Emden. K. H. Rozeboom, Eendragt, Norden n. Amsterdam. H. Kiepe, Ober Eems, Halte. — 29 Mei. H. J. Scholtens, Europa, Stettin n. Rouan. als bijlegger, door zeeschade.

TERMUNTERZIJL 29 Mei. L. E. Korringa, de Vr. Sijka, Halte.

HELVOET 31 Mei W. — Gisteren nog: A. M[c] Millan, Janet, Glasgow. B. Nicholson, Orient, Newcastle. Voor den wal, met loodsen aan boord, het schip Erasmus, Kapt. Merks, van Batavia, [illegible].

BRIELLE 13 Mei W. — W. de Neef, de Onderneming, Stockton.

MAASSLUIS 31 Mei N. W. — Niets.

ST. HELENA 15 April. Buijkes, Handel-Maatschappij, Batavia n. Amsterdam. — 18 April. Parlevliet, Padang, Batavia n. Rotterdam. Lourens, Canton, dito n. dito; alle hebben den volgenden dag de reizen voortgezet. — 19 April. . . . ., Compte de Paris, Sumatra, is dadelijk naar Marseille vertrokken.

ST. THOMAS 15 April. Schaekel, Snelheid, Amsterdam; dezelve zou den 21 dito n. Havana verzeilen.

LIVORNO 18 Mei. Huisman, Onrust, Amsterdam.

ALICANTE 14 Mei. Hellinga, Hzo de Wendt, Torrevechia.

BORDEAUX 27 Mei. (Op de rivier): Gnodde, de Hoop, Amsterdam.

HAVRE 29 Mei. Deane, Cotton Planter, New-York.

DUINKERKEN 23 Mei. Buss, Gesina, Koningsbergen.

ANTWERPEN 31 Mei. Stoddard, Florence, Havana. Heijen, Beauté, Tonningen.

DUBLIN 26 Mei. Le Grasse, Mary, Antwerpen.

GUERNSEY 26 Mei. Le Mesurier, Emelie, Rio-Janeiro, om order.

Bij LEZARD 26 Mei. Grothe, Georg Mooyer, Havana.

COWES 27 Mei. Childs, Emancipation, Portorico, om order.

DEAL 26 Mei. Stayer, Vriendschap, ...

LONDEN 28 Mei. Beazley, Planter, Java. Manning, Monarch, Harlingen. Barfield, Fame, dito. Fife, Ocean (S), Rotterdam.

SUNDERLAND 25 Mei. Pratt, Breeze, Rotterdam, is den 27 dito derwaarts teruggekeerd.

SHIELDS 26 Mei. Buckman, Trojan, Antwerpen.

BREMERHAVEN 26 Mei. Thuspan, Therese, Trinidad de Cuba. — 27 Mei. Esnouf Jr., Nelson, Rio-Janeiro. Sager Jzn., Carl Justus, Port-au-Prince. Jaburg, Johan Carl, St. Jago de Cuba. Hoborst, Charlotte, New-York. Tobbens, Diana, Newcastle.

HAMBURG 28 Mei. Van Cover, Tiber, Havana. Savert, Willem I (S), Amsterdam.

KOPENHAGEN 31 Mei. Ahlgren, Anna Maria, Antwerpen. — 19 Mei. (Ter reede): Nogutsen, August Wilhelm, dito. Rindom, Jan H. Lund, dito. Potjewijd, Albordina, Bergen.
WARNEMUNDE 24 Mei. Scholtens, Alida, Amsterdam.
WISMAR 25 Mei. De Jonge, Fenna, Rouen.
GREIFSWALD 20 Mei. De Vries, Vr. Wubbegina, Rendsburg, is den 24 dito naar Schiedam vertrokken. — 22 Mei. Pot, Annegina, dito. Patje, Annegina, dito.
STRAALSUND 25 Mei. Kortrijk, Antonia, Groningen.
SWINEMUNDE 23 Mei. Kuitse, Jonge Wieber, Amsterdam. — 24 Mei. Post, Anna Catharina, Antwerpen.
PILLAU 23 Mei. Ekamp, Vr. Antje, Amsterdam. Danhoff, Pieter Hendrik, Groningen. Scholtens, Sjoumenta, dito. Feenega, Welvaart, Muiden. Wieben, Vr. Gebke, Antwerpen. Faber, Johanna Mulder, dito. — 24 Mei. Ebes, Maria, Harlingen. De Vries, Vriesland, Lemmer. Van der Werf, Justina, Havre. Ringering, Harmina, Antwerpen.
MEMEL 21 Mei. Jansen, Jonge Johan von Letten, Harlingen.
CROONSTADT 19 Mei. Breeland, Hendrika Arentina, Stavanger. Mulder, Alida Frankina, Rotterdam. Larsen, Variation, Antwerpen, l. v. IJstad. — 20 Mei. Duintjer, Maria Frederika, Eggesund. — 21 Mei. Karsies, Petrus Ludovicus, Marseille en Vinaroza. Hazewinkel, Margaretha Cornelia, Bergen.

UITGEZEILD.

TEXEL 31 Mei. J. G. Cuhsman, Pomona, New-York. P. Jagtman, Hendrina, Hull. W. J. Zwart, Martha, Drammen. O. H. Christensen, Greven de Karen Wedel, dito. J. L. Holst, de 2 Gebroeders, Holmstrand. C. Them, Forsigtigheden, Noorwegen.
TERSCHELLING 28 Mei. S. H. Finch, Eclipse, Londen. J. Manning, Flora, dito. A. Howe, Eglantine, Newcastle. W. Mc Donnald, Epsilon, Sunderland. J. H. de Weerd, Pieter, St. Petersburg. H. H. Bakker, Catharina, Riga. C. H. Reimack, Speculation, Dantzig. T. Stubbe, Cort Sivertsen Adler, dito. H. Koster, Margaretha, Rendsburg en Dantzig. J. R. Dood, de Jonge Lucas, Oostzee. F. C. Bfefferkorn, Norges Constitution, Drontheim. J. G. Oijen, Orvarr Odd, dito. C. Houwink, Sophia, Brobich. A. Boon, Jacoba Hazewinkel, Noorwegen. J. Andreassen, Elise, Hamburg.
DELFZIJL 27 Mei. S. S. Freeman, de 4 Gebroeders, Oldersum. R. W. de Jonge, de Vr. Albertha, Amsterdam n. Hamburg. — 28 Mei. H. J. Leeuw, Mejufvr. Heiltje, Larvelt. — 30 Mei. H. Broekema, de Gesina, Hamburg.
TERMUNTERZIJL 28 Mei. B. J. Mulder, Biena en Margrieta, Ditzum. J. J. Deters, de Vr. Anna, Leer. A. W. de Jonge, de Vr. Hillegien, Emden. J. K. Heins, de Vr. Georgina, Haltc.
BELVOET 31 Mei. J. Walton, Levant, Stockton. — Gisteren nog: P. le Page, Admiraal Windham, Guernsey.
BRIELLE 31 Mei. M. Coutard, Rotterdam (S), Havre.
LIVERPOOL 28 Mei. Barrett, Kato, Rotterdam. Paine, Coral, dito. Hazewinkel, Anja, dito. Schut, Maria Aletta, dito. (Zeilkl.): Dik, Harmonie, Amsterdam. Crawford, William Henry, Rotterdam. (In lading): Revett, Mary, Dordrecht.
COWES 27 Mei. Moore, Metamore, Matanzas n. Antwerpen.
SUNDERLAND 27 Mei. Steward, Thomas en Mary, Schiedam.
WISMAR 18 Mei. Wijbes, Vriendschap, Zaandam.
STRAALSUND 19 Mei. Visser, Hoop, Zaandam.
MEMEL 21 Mei. Lammers, Hercules, Antwerpen.

VAART OP DEN RIJN.

AMSTERDAM, 1 Junij 1840.

SCHEPEN IN LADING.

Nr. Frankfort,	het schip	Oreon,	schipper	O. Herbericht.
» Dusseldorp,	»	» Germania,	»	Th. Weerpas.
» Rijnschans en Leopoldshaven,	»	» Heinrich,	»	M. Wippenfurth.
» Duisburg,	»	» Fredrich Wilhelm,	»	J. L. Arens.
» Mannheim,	»	» Jongfraut von Gelsom,	»	J. Seiff.
» Urdingen en Neuss,	»	» Tot Vergenoegen,	»	J. J. van der Maden.
» Coblenz,	»	» Frederica,	»	J. J. Ruebert.

Aangekomen: P. Muller, Mercuur, van Duisburg; P. Biens, Mannheim, van Mannheim.
Vertrokken: C. W. Beijer, Jonge Wilhelmina, naar Keulen; G. Koene, Vrouw Adelheid, naar Dusseldorp.
KEULEN, 29 Mei. *Aangekomen:* J. Polzen, van Amsterdam, met 4,272 ctr.
Voorbijgevaren: J. Schneckenberg, van Rijnschans naar Rotterdam, met 1,400 ctr.; J. W. Brinkmann, van Unkel naar Amsterdam, met 1,900 ctr.
In Lading: naar Rotterdam M. Bergholz; naar Amst. H. Claasen Wzn.
EMMERICK, 25 en 26 Mei. *Voorbijgevaren:* J. Spork, van Rotterdam naar Keulen, met 2,093 ctr.; T. Ittschert, van Rotterdam naar Mannheim, met 4,087 ctr.; B. Andrees, van Rotterdam naar Frankfort, met 3,409 ctr.
Rijnhoogte te KEULEN, 28 Mei, 10 voet, 3 duim. 29 Mei, 9 voet, 11 duim.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

CHARLESTON, H. King, *Betsy and Jane.* 370 b. Katoen, Gebr. Hartsen.
DRAMMEN, O. A. Kruge, *Scandinavien.* 1 lad. Hout, Hoeven en Lamberts.
LAURVIG, D. Anthonisen, *Johanna Georgine.* 1 lad. Hout, Hoeven en Lamberts.

ROTTERDAM.

BALTIMORE, J. Allyn, *Hermann.* 771 v. Tabak, 14 k., 5 v. Gom, 4 v., 8 b. Drooggerijen, 150 vjs. Harst, 2 k. Verfwaren, 1 vj. Castor-Olie, 1,538 st. Verfhout, 4 k. Extract Logwood, 1,000 st. Huiden, Varkerisser en Hodges.
H. T. Hollander, *Agneta.* 304 v. Tabak, 164 b. Koffij, 155 z. Piement, 100 vjs. Harst, Hoffman en Doornpaal.
LONDEN, W. Norwood, *Columbine.* 133 z., 30 v. Rijst, Sturenberg, Cankrien en Co.; 6 pijp. Rum, Roelofs, Cloos en Co.; 585 st. Hout, 4 k. Koopm., C. L. Ringrose en Co.; 52 pk. Koopm., 40 z. Raapzaad, Order.
G. Pearson, *Londen.* 438 z. Rijst, Varkevisser en Hodges; 110 b. Katoen, C. L. Ringrose en Co.; 12 v. Traan, 7 v. Koopm., Pluygers en Hanck; 251 bos. IJzer, Klansz en Co.; 89 bos., 527 stav. do., 10 k. Blik, Boutmy en Co.; 39 v. Koopm., 520 z. Rijst, Order.
D. Dunlop, *Batavier.* 74 b. Katoen, P. A. van Es; 85 IJzeren Platen, S. st. IJzerwerk, Nederl. Stoomboot-Maatsch.; 30 pk. do., Boutmy en Co.; 214 b. Koffij, 20 k. Indigo, 450 Kogels, 13 v., diverse collis Koopm., Order.
LIVERPOOL, W. J. de Groot, *Agatha.* 60 b. Katoen, C. L. Ringrose en Co., 20 b. do., 20 b. Senebladen, Pluygers en Hanck; 1 partij Klipzout, A. A. Nieuwkamp.
P. H. Schuheling, *Harmonie.* 100 ps. Lood, C. Balguerie en Zn.; 21 korv. Verfwaren, W. Smith en Co.
W. J. Stuit, *Wigerdina.* 100 b. Katoen, Thormann en Co.; 2,030 ps. Verfhout, A. Ellerman.
KONINGSBERGEN, W. Bolwin, *Providentia.* 69 l. Tarwe, van Tompotte en Dorrepaal; 3 b. Linnen, B. H. Roling en Co.; 3 b. do., Th. J. Wermeling.
C. F. Bleuman, *Die Hoffnung.* 108½ l. Tarwe, J. de Kuyper en Zn.; 6 b. Linnen, Schmitz, Cruse en Co.
HADERSLEBEN, A. A. Wolkammer, *Hillegina Alberdina.* 600 t. Boekweit, A. G. Paats.
NEUFELDT, S. J. Bartiman, *Sophia Margaretha.* 822 t. Raapzaad, de Kuyper en Smith.
LUBECK, P. Hopke, *Frau Catharina.* 305 t. Lijnzaad, 36 t. Doderzaad, 4 l. Gerst, Mettenius en Co.
MEMEL, J. P. Segebarth, *Minerva.* 38 z. Gerst, 1 partij Hout, J. de Kuyper en Zn.
STETTIN, M. D. Schmidt, *Asion.* 259 f. Aardappelen Brandewijn, A. F. Ebeling en Co.; 155 f. do. Coomans, Born en Philippi; 9 f. do., Pluygers en Hanck; 1,980 pl. Zink, Grobé en Sunder.

DORDRECHT.

MATANZAS, W. A. Bray, *Leonore.* 2,950 k. Suiker, P. B. Uroot.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUIS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

HANDELSBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

AMSTERDAM, 1 Junij.

KOFFIJ. Hierin is vorige week wederom, buiten het Surinaamsch, weinig omgegaan; van deze soort zullen de plaats gehad hebbende toevoeren in de volgende week genoegzaam geheel opgeruimd zijn.
SUIKER. (Ruwe.) In de afgeloopen week is de omzet niet van eenig belang geweest.
Men noteert: Surinaamsch *f* 21 à *f* 29; Brazil wit *f* 29 à *f* 39; dito geel, met 18/m rabat *f* 28 à *f* 31; dito bruin, met dito *f* 23 à *f* 26; Havana wit *f* 37 à *f* 50; dito geel *f* 30 à *f* 36; dito bruin *f* 27 à *f* 29; Java wit *f* 35 à *f* 39; dito grijs *f* 32 à *f* 34; dito geel *f* 29 à *f* 31; dito bruin *f* 23 à *f* 28; Manilla wit *f* 30 à *f* 32; dito bruin *f* 22 à *f* 28.
(Geraffineerde.) Ofschoon er geene verandering op te geven is, blijft echter de markt een ferm aanzien behouden, en gaan de voorkomende partijen coulant van de hand. Basterden blijven flaauw en lusteloos; Stroop *f* 17; Stoomstroop *f* 15 à *f* 16.
SPECERIJEN en KRUIDENIERSWAREN. Americ. gepelde Carolina *Rijst* geldt *f* 13½; alhier gepelde, naar qualiteit, van *f* 12 à *f* 14½; eerste qual. *f* 15½; gepelde O. I. van *f* 9½ à *f* 11½; gepelde Tafelrijst *f* 12½. Zantische *Krenten* *f* 35. Banjoe *Peper* 24 cs. Corinth. *Rozijn* *f* 8½. *Noten* en *Foelie* worden op 10 cs. avans boven de veilingsprijzen gehouden. *Nagelen* 68 cs.
TABAK. Behalve de reeds opgegeven verkoopen van 20 en 132 vaten Maryland, in de vorige week, zijn nog afgedaan 56 vaten, uit de lading *Ocean*, aanvoer 1839; de daarvoor bestede prijzen toonden genegen kooplust voor dat blad aan; in andere soorten vonden geene omzettingen uit de eerste hand plaats. Voorraad eerste hand:

	Po. Junij 1840.		Po. Junij 1839.	
Maryland	187	vaten.	978	vaten.
Kentucky	—	»	27	»
Virginy	—	»	—	»
Stelen	12	»	56	»

HENNEP. Er is betaald voor: Riga Ukraine Rein *f* 78; Koningsberger Snit *f* 73 à *f* 74; Petersburger Halfrein *f* 60; Memelsche Pas *f* 58; Riga Poolsche Heede *f* 36 en *f* 35½.
STERKE DRANKEN. Jenever staande; overige artikelen zonder verandering.

Jenever Amst. proef.	*f* 18½ à 20	Rum.	*f* 24	à 36
» Amer. (op pijp.)	» 18½ » 21½	Voorloop Lang. 3/6	£ 16½	» 16
Arak.	» 175 » 230	» Barc. 3/6	» 17½	» 17

ANTWERPEN, 30 Mei.

KOFFIJ. In veiling zijn 1,500 balen beschadigde Rio van 40½ à 59, en 500 balen dito St. Domingo van 48 à 57 cs. verkocht.
KATOEN. 80 balen Georgia zijn tot diverse prijzen verkocht.
VERFHOUT. 40,000 kilo's Bimas Sapanhout zijn tot niet bekend geworden prijs afgedaan.

ROTTERDAM, 30 Mei.

RIJST. Heden werden 676 balen Siam verkocht; de bestede prijs schijnt *f* 7 te zijn.

LIVERPOOL, 28 Mei.

KATOEN met zeer matigen handel; 3,000 balen, meest Americaansche, waarvan 300 ten uitvoer, zijn verkocht. De markt blijft slap; de prijzen zijn ⅛ à ¼ dr. gedaald.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

LONDEN, 29 Mei.

De handel in *Tarwe*, zoo Engelsche als vreemde, is zeer slap tot de prijzen van ll. Maandag; in overige Granen geene verandering, met tamelijken aanvoer.
De Middelprijzen der laatste zes weken zijn:

	Tarwe,	*Garst,*	*Haver,*	*Rogge,*	*Boonen,*	*Erwten.*
voor:	68/8	39/1	26/4	37/1	43/6	41/10
de regten zijn:	10/8	3/4	7/9	14/.	5/.	3/.

HAMBURG, 28 Mei.

In deze week heeft er weder levendige handel in *Tarwe* plaats gehad; 700 à 800 last zijn meestal voor Engeland gekocht, en op het laatst heeft men 2 à 3 Rs. boven de prijzen van heden vóór acht dagen betaald. Met *Rogge* is het stiller, en de prijzen zijn slapper. *Gerst* prijshoudend, met weinig aanvoer. *Haver*, met uitzondering der beste soorten, minder gevraagd, en onveranderd in prijs. *Boonen* en *Erwten* zijn tot vorige prijzen goed te plaatsen. *Boekweit*, bij kleine partijen aangebragt, vond tot vorige prijzen gereede koopers. *Raapzaad* komt weinig aan, en de voorraad is onbeduidend; mooi Zaad zou goede vorige prijzen opbrengen. *Lijnzaad* bij kleine partijen tot onveranderde prijzen te bekomen. *Raapkoeken* prijshoudend en goed te verkoopen. *Lijnzaad* stil en iets lager.

ANTWERPEN, 29 Mei.

In vreemde *Tarwe* blijft het stil; 77, 78 kilo's Inlandsche blijft *f* 13, *f* 13½ gelden. *Rogge* vaster in prijs, met goeden handel; 70 kilo's Pillau tot *f* 6½ à *f* 6¾; 71 kilo's dito tot *f* 6¾ à 6⅞; 71, 72 kilo's Dantzig *f* 6½; 72, 75 kilo's Stettin, en 69 kilo's Vriesche tot *f* 7 gedaan. Goede Deensche *Garst*, 102, 103 ℔ is tot *f* 6½ verkocht; 102 ℔ Pommersche op *f* 6½; 100 ℔ Zeeuwsche en Rijn op *f* 7½; 98 ℔ Vriesche Winter op *f* 7 en 98 ℔ Zomer dito op *f* 6½ gehouden. 73 ℔ Vriesche *Haver*, op den zolder, op *f* 4½ à *f* 5 gelaten, *f* 4½ à *f* 4¾ geboden. *Oliezaden* goed prijshoudend, en weinig ter veil. Deensch *Koolzaad* tot *f* 14½ à *f* 14¾ gedaan, thans op *f* 14¾ gehouden. 109, 110 ℔ Koningsberger *Lijnzaad* tot *f* 10½ à *f* 10¾; 110, 111 ℔ Odessa tot *f* 11½; 114 ℔ dito tot *f* 11¾ à *f* 11⅞ gedaan; 110 ℔ Riga op *f* 10¾ gehouden. Twee ladingen Libausch *Hennepzaad* zijn tot *f* 44 verkocht. *Olie* onveranderd in prijs.

Advertentiën.

Schouwburgen, Concerten, enz.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT.

Bijvoegsel tot den AVONDBODE *van* 2 *Junij* 1840.

Extracten uit de Tweede Editie,

van MAANDAG 1 *Junij* 1840.

NEDERLANDEN.

ZITTING VAN DE TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL.

Zaturdag 30 *Mei.*

de zitting, welke heden ten half drie ure vergaderde, is een adres een' ingezeten uit Groningen, houdende klagten over een aan hem aan-an ongelijk, naar de commissie *ad hoc* verzonden.

mens die commissie is wijders, bij monde van den heer van Hoorn van h, rapport uitgebragt op een verzoekschrift van den heer Cleban. zich bevindende te Amsterdam, houdende klagten van, naar zijne meening, keurige handelingen door den gouverneur van Neêrlandsch Indie, ten n opzigte aangewend, met verzoek tevens, om bij de aanstaande her-ng der grondwet, doeltreffende wijzigingen te maken, ten einde der-ke handelingen in het vervolg te voorkomen. De commissie adviseerde et deponeren ter griffie, waarmede zich de Kamer vereenigde.

e heer van Dam zeide, dat alle, die met de klagten van den heer Cle-bekend zijn, niet van meening zijn, dat het ongelijk bij den reques-berust; dat het intusschen bedroevend was, dat men op de klagte een Nederlandsch burger, over schending der grondwet, door een' hoofd-man, alleen tot het deponeren ter griffie kan besluiten, hetwelk vol-dit lid, niet veel meer was dan eene terzijde stelling, terwijl de er bijvoegde met den requestrant hartelijk te wenschen, dat bij erziening der grondwet doeltreffender maatregelen voor dergelijke ge-n mogten worden daargesteld.

mens de centrale sectie is wijders rapport uitgebragt: 1°. Betreffende erantwoordelijkheid der hoofden van ministeriële departementen; 2°. om-het ontwerp van het 1ste boek van het wetboek van strafregt; 3°. ten en der 5 wets-ontwerpen tot wijziging der Grondwet, aangeboden den December ll., en eindelijk, 4°. omtrent de zeven op den 18 Maart jl. dat einde aangeboden ontwerpen van wet.

e voorzitter stelde voor. om de discussiën over het strafwetboek te be-n op aanstaanden Maandag ten elf ure, en de discussiën over de Grond-op Dingsdag daaraanvolgenden, of zoodra die over het strafwetboek zou-zijn geëindigd.

e heer van Dam vroeg het woord en zeide. dat, aangezien er verschil meening heerschte, ten aanzien van het 11de hoofdstuk der Grondwet, 232, over de wijze van stemming, (over de vraag, namelijk, of de n tot herziening der Grondwet, waarvan de discussiën eerstdaags een' ang zullen nemen, met de gewone meerderheid dan met 3/4 van stem-zullen moeten worden aangenomen), hij aanvankelijk het voornemen opgevat daaromtrent een voorstel op het bureau neder te leggen. Hij aarde echter tevens daarvan te zijn teruggekomen, uit hoofde hij niet in welken vorm dit voorstel moest worden ingerigt. In dien stand van kwam het den spreker van belang voor, alvorens tot de discussiën te gaan, omtrent dit punt het gevoelen der Regering in te winnen, men anders geene waarborgen had, dat, het zij bij eene aanneming wetten door meer dan de helft of door 3/4, die aanneming door de e Kamer of door de Regering al dan niet als wettig zou worden geeenseerd.

e voorzitter zeide zich met het gevoelen van den heer van Dam te ver-gen, dat de Kamer alleen de bevoegdheid niet had dit artikel der dwet te interpreteren; dat hij uit dien hoofde voorstelde of het punt alissen bij de discussie, wanneer daarvan questie zou zijn, of, dat een leden een afzonderlijk voorstel deswege zou indienen, overeenkomstig de e grondwet voorgeschreven vormen.

e heer van Dam merkte aan. dat, indien de Kamer alleen niet bevoegd n deze te beslissen, ook volgens het gevoelen van den president, het ndoelmatig was dit punt bij de discussie te beslissen. Gaarne zou de er zien, dat een van de leden daaromtrent een voorstel deponeerde, wenschelijker kwam het den spreker voor, dat de president de gere-twijfelingen aan de Regering zou kenbaar maken, en aan haar te ver-en ten deze het initiatief te nemen.

e heer Schimmelpenninck zeide, dat de Tweede Kamer alleen bevoegd , om over de stemming van de haar toegezonden wetsontwerpen te ssen, en zulks dus buiten den kring der overige takken van de wetge-e magt was.

adat de heer van Dam nog nader zijn gevoelen had geadstrueërd, zeide eer van Akerlaken, dat, ook naar het gevoelen der leden, die belast geweest met de zamenstelling der Grondwet, alle interpretatiën des e door de drie takken der wetgevende magt moeten geschieden

e heer Star Busman sprak in den geest van den heer Schimmelpenninck, was van gevoelen, dat, indien eene wet aan de Eerste Kamer wordt toe-nden, het dan buiten hare bevoegdheid is te beslissen, op hoedanige e die wet bij de Tweede Kamer is aangenomen.

adat de heeren Warin en Frets nog kortelijk hun gevoelen hadden ont-keld, stelde de heer Luzac voor, de questie oogenblikkelijk niet verder te eren, en daardoor intusschen gelegenheid te geven tot nadenken. Hij eer de, dat de discussiën konden worden afgemaakt; dat, indien de le stemming zoo uitviel, dat de wet door meer dan ¾ werd aangeno-, men dan tot de discussie over de volgende wetten kon overgaan, tot lang eene stemming minder dan de goedkeuring van ¾ der leden in zich enigde, wanneer de voorzitter die wet al dan niet als aangenomen zou houwen, en daardoor als van zelve de questie zou worden beslist. In-dan de Regering of de Eerste Kamer zwarigheid maakte, met die stem-g genoegen te nemen, dan vermeende de spreker, dat het tijd genoeg daarop nader terug te komen. Dit gevoelen. door vele leden onder nd zijnde, is dien overeenkomstig besloten, en bepalen de discussien over straf-wetboek op aanstaanden Maandag bepaald.

MSTERDAM 31 Mei. Het verslag der Centrale Afdeeling omtrent het ont-, betreffende de verantwoordelijkheid der hoofden van ministeriële de-ementen, luidt als volgt:

Het ontwerp is in de Afdeelingen overwogen naar de laatste redactie, ten lage van de aanmerkingen der afdeelingen, bij missive van den secretaris Staat, ingezonden.

Hetzelve is bij de eerste Afdeeling met genoegen ontvangen, en na ge-e overweging door acht leden, zonder eenige bedenking in het midden brengen, voor kennisgeving aangenomen. Twee leden, die met geen der aangenaam gevoel hetzelve hebben ontvangen en overdacht, achten echter verpligt nog aan te merken, dat bij de nu voorgestelde zeker verbeterde redactie, wel de handelingen en medewerking, (daden zegt art. 3), der hoofden van de ministeriele departementen onder de verant-rdelijkheid zijn gebragt; doch dat geenszins voorzien is in die gevallen, rin wegens het niets doen. het buiten mate lang of onuitgevoerd laten eenige wetten of verordeningen, klagten kunnen oprijzen; daden toch den hier uitdrukkelijk vereischt; of — vroegen deze leden — kunnen moeten nu ook zoodanige nalatingen onder het woord daden begrepen den; taalkundig schijnt zulks niet te kunnen geschieden. Als een door bedoeld geval haalden deze leden aan, het niet gevolg geven, b. v., een request, waarbij de koninklijke bewilliging op eene op te rigten nlooze vennootschap is verzocht. Naar luid van art. 37 van het Wet-k van Koophandel, wordt die bewilliging gegeven, wanneer de vennoot-op niet strijdt met de goede zeden of de openbare orde en de acte daaren-en geene met de wet strijdige bepalingen bevat. Doch wanneer nu soms, andere onbekende beweegredenen, op het verzoek niet wordt gedispo-rd, wie zal dan hier verantwoordelijk zijn? en hoe? eene *daad* is er h niet verrigt.

Deze leden vermeenden, dat nu men, in eene zoo moeijelijke en hoogst angrijke zaak, zoo verre gevorderd is in het vaststellen van voldoende palingen, men niet moest verzuimen die verantwoordelijkheid der minis-s zoodanig in onze Grondwet uit te drukken, dat nu en voor altijd alle jfel wierd weggenomen, en de weg tot alle beperkende uitleggingen rd afgesneden.

Deze leden geloofden, dat het aangeduide gebrek geheel zou verholpen n, indien men, het hoofddenkbeeld van dit wets-ontwerp geheel behou-dende, eenvoudig bij de Grondwet uitdrukte, «dat de hoofden der minis-teriële departementen voor de uitvoering der Grondwet en andere wetten verantwoordelijk zijn en alle koninklijke besluiten en beschikkingen voorzien moeten zijn van de medeonderteekening van het hoofd van het ministeriëel departement, waartoe dezelven behooren.»

Deze leden konden ook niet nalaten ten slotte op te merken, dat de bepaling van art. 5 des ontwerps zoo duidelijk in art. 177 der Grondwet te lezen is, dat het waarlijk geheel overbodig is die nog weder in dit artikel te brengen en haar met een onnoodig artikel te verlengen.

In de tweede afdeeling hebben vele leden hun genoegen te kennen gegeven, dat het onderhavig onderwerp thans op eene meer voldoende wijze tot rijpheid is gebragt. Vijf leden namen dan ook het voorstel aan, zonder nadere aanmerkingen daarop te maken, maar vijf andere verlangden art. 5 te zien wegvallen, als geheel overbodig bij het bestaande art. 177: wilde men hetzelve intusschen bijbehouden, dan zouden die leden de redactie meer positief vinden, wanneer de aanhef luidde: Over aanklagten ter zake van verantwoordelijkheid, enz.

Een lid gaf voorts in overweging, of het niet duidelijker en regelmatiger zou gevonden worden, wanneer men, in stede van art. 3, 4 en 5 te gewagen, de daarin vervatte voorschriften, als onderdeelen van hetzelfde geheel, liever in een enkel artikel, sub litt. A, B en C, had doen voorkomen. Voorts werd de bedenking geopperd, dat de bestaande Grondwet het hoofdzakelijke der thans gestelde verantwoordelijkheid in zich bevatte, terwijl de voorgestelde niet bepaald en duidelijk genoeg was omschreven en beter was opgegeven in beide de redactien, door leden dezer afdeeling voorgesteld.

In de derde afdeeling bragt een lid in het midden, dat hij de voorkeur zou gegeven hebben aan de eerste redactie. mits eenigermate verduidelijkt en verbeterd; dat toch bij die redactie, het hoofdbeginsel op den voorgrond wordt geplaatst, dat de uitvoering van alle besluiten, verordeningen en reglementen van algemeen bestuur aan de hoofden der ministeriele departementen moet worden opgedragen. Dat lid zou het volgende wenschen bepaald te zien:

De hoofden der ministeriële departementen zijn belast met de uitvoering der wetten en verordeningen van algemeen bestuur en van de Koninklijke besluiten en beschikkingen, welke het departement van ieder van hen betreffen. Zij zijn verantwoordelijk voor alle daden, enz.

Een ander lid verklaarde zich hiermede geheel te vereenigen; twee leden meenden, dat deze nieuwe redactie wel was aan te prijzen: de groote meerderheid verklaarde intusschen met het ingezonden ontwerp genoegen te nemen, en ook die leden, die deze nieuwe redactie als beter beschouwden, zouden hunne stem aan het ontwerp daarom niet weigeren.

In de vierde afdeeling zijn op het voorstel geene aanmerkingen gemaakt.

De meerderheid der leden van de vijfde afdeeling heeft betuigd genoegen met de nu voorgestelde redactie te zullen nemen, in verwachting dat door dezelve aan het verlangen der onderscheiden gevoelens op de beste wijze zou worden te gemoet gekomen. Evenwel hebben drie leden hun leedwezen betuigd, dat hier niet de mede-onderteekening des ministers op voordragten van wet behouden is, gelijk in de tweede redactie van de vierde afdeeling werd voorgedragen, ten einde den minister bij de discussie van het ontwerp te noodzaken hetzelve als zijn eigen werk te verdedigen.

Een lid stelt voor, art. 5 aldus te lezen: «De hoofden der ministeriële departementen zijn belast met de uitvoering van alle wetten, Koninklijke besluiten en beschikkingen. Zij zijn» enz.; ten einde in de Grondwet het beginsel uit te drukken, dat de uitvoering daarvan zonder hunne medewerking niet geschieden kan, hetgeen anders, naar aanleiding van art. 145 der Grondwet, zou kunnen worden tegen gesproken, waar de uitvoering van eenige onderwerpen van wetgeving aan de Provinciale Staten, op last des Konings, wordt opgedragen; doch hierin zou geene tegenstrijdigheid bestaan, aangezien die last tot uitvoering door den minister van Binnenlandsche Zaken gecontrasigneerd zou moeten worden, die daardoor verantwoordelijk voor de uitvoering zou blijven.

Drie leden vereenigden zich met dat gevoelen; terwijl de overigen of zich tegen hetzelve verklaarden, of de zaak reeds te verre gevorderd achtten, om daarop weêr terug te komen.

— Het verslag der centrale afdeeling, nopens de vijf wets-ontwerpen tot wijziging der Grondwet, aangeboden den 28 December 1839, is van den navolgenden inhoud:

Na de aanmerkingen, door de afdeelingen voorgesteld in hare eerste en tweede processen-verbaal over deze wets-ontwerpen en kennisneming der dubbele memorie van beantwoording, zijn alleen de volgende bedenkingen nog voorgedragen geworden.

De eerste afdeeling. namelijk, heeft bijna eenparig te kennen gegeven, dat de laatste beschouwingen en de andere gronden, in de vorige memorie, ten opzigte van het Limburgsche vraagstuk opgegeven, nog geenszins eenen volkomen en algemeenen bijval bij haar gevonden hadden. Alsnog bleven velen harer leden van oordeel, dat, ook bij het vaststellen der nu voorgedragen wijzigingen van de Grondwet, de vertegenwoordigers van Limburg hadden behooren geroepen te worden. Zij konden voor alsnog maar niet toestemmen, dat dit verzuim niet te eeniger tijd zou kunnen geacht worden het nu ondernomen werk aanmerkelijk te vicieren.

Eenige leden bleven het betreuren, dat de toevoeging van het hertogdom Limburg bij het koningrijk der Nederlanden tot de bedoelde questie aanleiding heeft gegeven Zij hadden liever dit hertogdom in gelijke categorie met het overgebleven gedeelte van het groothertogdom Luxemburg geplaatst gezien. Eenige leden voegden hier uitdrukkelijk bij, dat de lectuur der memorie bij hen eenen onaangenamen en pijnlijken indruk had achtergelaten, en zij in dezelve, tot hun leedwezen, uitdrukkingen, en, als ware het, aantijgingen hadden gevonden, welke zij vermeenden, dat aan de Kamer, bij de bescheiden en openhartige wijze, waarop zij hare wenschen aan de Regering had kenbaar gemaakt, geenszins hadden moeten toegevoegd worden. Wat nu de beantwoording zelve der overige laatstelijk gemaakte bedenkingen betreft, oordeelde de eerste afdeeling, die voor notificatie te kunnen aannemen, met uitdrukkelijke bijvoeging echter der verklaring, door alle de leden gegeven, dat, hoezeer zij in het algemeen genegen zouden zijn de vijf onderhavige ontwerpen aan te nemen, zij hierin zwarigheid moesten maken, en al het ten deze voorgestelde en verrigte als geheel onvolledig en onvoldoende moesten beschouwen, zoo lang niet van Regeringswege zou toegestaan en toegetreden zijn tot de bijvoeging der verantwoordelijkheid van de ministers en het contreseing, in den geest zoo als de zeer groote meerderheid der leden van de Kamer dit verlangd heeft, met eene verbetering van art. 177 der Grondwet, waarbij de woorden: vergadering der Staten-Generaal in den zin eener vereenigde zitting der beide Kamers, zou worden uitgelegd; terwijl de zeer groote meerderheid dezer eerste afdeeling hier nog bijvoegde, als een tweede onmisbaar punt, dat het verkiezings-stelsel, door eene verandering in art. 130 te brengen, beter zal moeten worden verzekerd, en 3°. dat ook die bepaling, dat de pensioenen door de wet zullen worden geregeld, bij een nieuw ontwerp zal behooren voorgedragen en vastgesteld te worden. Een dezer leden voegde hierbij de opneming van het principe der directe verkiezingen, hetwelk hij met een verantwoordelijk Ministerie volstrekt noodig achtte tot daa stellen eener goede Grondwet. Een lid eindelijk der eerste afdeeling, mede verklarende deze antwoorden voor kennisgeving aan te nemen, betuigde bij zijn vorig gevoelen te blijven, en de vijf ontwerpen als onaannemelijk te beschouwen. De vier leden der eerste afdeeling, die zich vroeger tegen de voorgestelde splitsing der provincie Holland in twee afzonderlijke gewesten verklaarden, betuigden, al ware het slechts ook uit dien hoofde alleen, de ontwerpen A en D niet te kunnen goedkeuren.

De vijf ontwerpen werden thans door de tweede afdeeling zonder praejudicie en voor kennisgeving aangenomen. Alleen werd ten opzigte van het ontwerp A nader door eenige leden aangedrongen op de zwarigheden tegen de aangenomen handelwijze met Limburg. Hetgeen vroeger dienaangaande is gezegd, werd wel beantwoord, maar niet wederlegd. De verwijzing naar Luxemburg vond men niet afdoende. De betrekking van dat groothertogdom tot het Duitsche bondgenootschap moge geene ongelegenheden hebben opgeleverd, maar hetgeen gedurende de eerste vijftien jaren niet gebeurde, biedt geen waarborg voor de toekomst aan en hetgeen in de volgende negen jaren plaats greep, toont, dat daaruit weinig voordeelen te wachten zijn. De zwarigheid van het tijdverlies ware nu reeds van zelve opgeheven, indien men Limburg dadelijk na den 19 April 1839 als provincie had geconstitueerd en vertegenwoordigd. Wanneer een tractaat, gelijk dat van den 19 April 1839, de sanctie der wetgeving niet noodig heeft, dan heeft de Regering de bevoegdheid, des verkiezende het geheele Koningrijk af te staan, iets hetwelk zij zelve bezwaarlijk zal beweren. Wordt art 29 niet veranderd, dan kan het even goed gesupprimeerd worden, naardien men eenmaal, zonder speciale omschrijving, om welke redenen dan ook, eene uitzondering toelatende, naderhand geene redenen tot het ontzeggen van andere afwijkingen meer heeft. Voorts werd nader door eenige leden der tweede afdeeling aangedrongen, om de vertegenwoordiging in eene meer juiste evenredigheid tot de tegenwoordige bevolking te brengen. Wanneer erkend wordt, dat de bevolking de voordaamste maatstraf van berekening is en dezelve opzigtelijk Limburg en bij de voorgestelde verdeeling van Holland tot grondslag wordt genomen, dan beseft men niet, waarom andere provincien bij uitsluiting van de haar toekomende regten moeten verstoken blijven; want in stede van met de Regering te zeggen, dat men bestaande regten wil ontnemen, worden slechts dezelfde regten voor allen verlangd en wil men zelfs eene uitzondering laten voortduren, ter gunste van een gewest, dat naar verhouding talrijker vertegenwoordigd is. Een lid wilde zoo wel de opbrengst der belastingen als de bevolking tot grondslag van berekeningen hebben gesteld. Terwijl eindelijk acht leden der tweede afdeeling de voorgestelde splitsing der provincie Holland bleven goedkeuren, was een lid bij voortduring daar tegen.

De derde afdeeling had zich gevleid, bij gelegenheid van de beraadslagingen over de wijzigingen en veranderingen in de Grondwet, met de meeste duidelijkheid telkens hare verlangens te dezen aanzien te hebben kenbaar gemaakt; zij had zich dan ook niet voorgesteld, dat de Regering, na ten opzigte van bijna ieder artikel te zijn bekend gemaakt met de meening van de leden dezer derde afdeeling, dan nog uit eene blijkbaar abusive inlassching eener zinsnede, grond zoude ontleend hebben voor eenen twijfel, die in der daad niet bestaat, en die in ieder geval bij de verdere nalezing van de processen-verbaal moest verdwijnen. Terwijl de derde afdeeling het zich tot een duren pligt heeft gemaakt, om hare denkbeelden ten aanzien van de wijzigingen der Grondwet met de meeste bescheidenheid voor te dragen, wilde zij thans niet treden in eenen woordenstrijd over de ware beteekenis van de woorden: hoofdbeginselen der Nederlandsche instellingen en grondzuilen van den Staat, vermits hierdoor het gemeen overleg niet wordt bevorderd; zij wilde ten derden male niet datgene herhalen, hetwelk zij meent duidelijk genoeg te hebben gezegd, en heeft zich bepaald bij eenige weinige punten, zoo wel ten opzigte van de vijf eerste als van de zeven later ingezonden ontwerpen.

ONTWERP A Een lid, dat wegens ziekte vroeger aan de beraadslagingen der derde afdeeling niet heeft kunnen deelnemen, verklaarde er zich stellig tegen. dat het hertogdom Limburg met het Rijk zou worden vereenigd, en zulks wegens de betrekkingen van dat hertogdom tot het Duitsch Verbond. Datzelfde lid beschouwde eene splitsing van Holland in twee gewesten als ontstaatkundig. omdat dit tot verdeeldheid kan aanleiding geven.

Twee leden. overtuigd van de noodzakelijkheid eener verbeterde grensscheiding tusschen Limburg, Gelderland en Noord Braband, waren van oordeel, dat de betrekking tot het Duitsch Verbond hier geen onoverkomelijk bezwaar oplevert; zij meenden, dat eenige dorpen van het Limburgsche, ofschoon dan ook tot het Duitsch Verbond behoorende, zonder bezwaar ten aanzien van het financiële, justiciële en administrative, een gedeelte van Gelderland of Noord-Braband zouden kunnen uitmaken; andere leden vreesden. dat dit tot verwikkeling zouden kunnen aanleiding geven.

ONTWERP D. De leden, die vroeger hadden aangedrongen op eene vermeerdering van het getal leden van de Tweede Kamer voor Noord Braband en Gelderland. zijn door de beantwoording van de Regering geenszins teruggebragt geworden van hun gevoelen, dat die vermeerdering billijk en regtvaardig is: en wenschten alsnog onderrigt te worden, volgens welken maatstaf van berekening aan die gewesten in evenredigheid minder regten behooren toegekend te worden dan aan de anderen.

De vierde afdeeling heeft die beantwoording aangenomen voor kennisgeving. Zij verklaarde hierbij. dat hare bedenkingen ten aanzien van het daarstellen van de voorgestelde wijzigingen in de Grondwet, (hoe men die wijzigingen ook beschouwen moge), zonder de medewerking van Limburg niet zijn weggenomen; zij had, ofschoon zij zich de zwarigheden, die daarbij bestaan, niet ontveinst. gaarne zoodanige medewerking, om der gevolgen wille, gezien, en is niet overtuigd geworden van de onmogelijkheid, om die te doen plaats hebben.

Eenige leden derzelfde afdeeling konden zich ook niet vereenigen met het betoog der Regering, dat uit de tractaten de vereeniging van Limburg met ons Rijk. als eene provincie tevens aan het Duitsch verbond onderworpen, eene noodzakelijkheid zoude zijn. Zij voorzien daarvan in de toekomst meer dan eene moeijelijkheid, en oordeelden dit ook nog bedenkelijk uit een strategetisch oogpunt.

Naar hunne beschouwing hadden, die tractaten, vooral om zoodanig gevolg te hebben, aan de goedkeuring der Staten-Generaal moeten zijn onderworpen geworden.

De vijfde afdeeling heeft begrepen, dat het ondoelmatig zoude zijn in eene nadere ontwikkeling te treden van alle de gronden, welke zij bij het eerste onderzoek dezer wets-ontwerpen tegen dezelven heeft ingebragt, en die, naar haar oordeel, onvoldoende zijn wederlegd geworden, of waaraan slechts voor een klein gedeelte gevolg is gegeven; zij verklaarde derhalve, dat zij in het algemeen die antwoorden voor notificatie zou aannemen, met voorbehoud van elk harer leden, om bij de publieke discussie zich daarover nader te verklaren; alleenlijk meende zij te moeten aanmerken, dat:

1°. De motieven bijgebragt voor de vereeniging van de provincie Limburg met het Rijk, en die. waarom de herziening der Grondwet zonder medewerking van afgevaardigden uit dat gewest wordt ondernomen, de leden, die zich daartegen verklaard hadden, niet van meening hebben doen veranderen;

2°. Wet D. Dat de leden, welke gevraagd hadden, welke berekening tot grondslag aangenomen is, voor het getal leden door iedere provincie in de Staten-Generaal te benoemen, door het gegeven antwoord geene genoegzame inlichting bekomen hebben; en

3°. Dat men niet wel begrijpt, hoe de Regering het behouden der Eerste Kamer van de Staten Generaal eene der fundamentele verordeningen van het Nederlandsch staatsregt kan noemen. In de Grondwet van 1814 bestond zij immers niet. Bij de herziening der Grondwet in 1815 zoude deze fundamentele verordening van het Nederlandsch staatsregt, en wel, naar het zich laat inzien, alleenlijk ten gevalle van Belgie, dus eerst ingevoerd zijn geworden; door dezelve nu weder af te schaffen. zoude men veeleer tot de fundamentele verordeningen, door de Grondwet van Nederland daargesteld, terugkeeren.

Eindelijk meende de afdeeling nog eene zinsnede in de antwoorden niet met stilzwijgen voorbij te mogen gaan. waaruit men zoude kunnen opmaken, dat de Kamer verdacht zou worden gehouden, van door het voorstellen van wijzigingen in de Grondwet, door haar als nuttig beschouwd, het voornemen te koesteren om, door vernietiging van de drie standen, het vernietigen der provinciën en van derzelver Staten; het vernietigen van de Eerste Kamer, de afschaffing van den Raad van State, de beperking der Koninklijke magt, enz., alles ten onderste boven te willen keeren. Zij vermeende deze aantijging niet te verdienen en geloofde, dat, indien ruimer gehoor verleend ware geworden aan de door haar voorgestelde wijzigingen, de hoofdbeginselen van de Nederlandsche staats-instellingen daardoor op vastere grondzuilen gevestigd zouden zijn geworden.

'S GRAVENHAGE 30 Mei. Men verneemt, dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal zich in hare zitting van heden heeft vereenigd met de ontwerpen van wet nopens de begrooting over 1840.

— Z. M. heeft den Heer L. H. Ondereijck. burgemeester der stad Kleef, benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. benoemd tot burgermeester der gemeente Borkel en Schaft, prov. Braband, den Heer C. Kuypers, tot dus verre plaatselijk ontvanger, in de plaats van wijlen J. Cox.

— Bij Koninklijk besluit is goed gekeurd de keuze. door de kiesvergadering te Leeuwarden, op 7 April 1840 gedaan, van den Rabbinalen adspirant B. N. Dusmes, geboren te 's Gravenhage, tot Opper-Rabbijn van het

Rabbinale ressort van Vriesland, standplaats Leeuwarden, onder-bepaalde reserve, dat de nieuw benoemde zich in allen deele houde aan de verordeningen voor het Israëlitisch Kerkgenootschap, hier te lande bestaande, of verder vast te stellen.

— Bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit, is de heer C. Meijers met den 1 Julij aan taanden benoemd en aangesteld tot klerk op het bureau van den Magazijnmeester der Marine te Willemsoord, in plaats van den heer J. F. Hofmans, tot andere functiën geroepen.

GRONINGEN 29 Mei. Eergisteren is alhier gearriveerd en aan het logement den Doelen afgestapt Z. E. Baron Bois le Comte, zaakgelastigde van Frankrijk te 's Gravenhage. Na onder anderen, vergezeld door den Heer Gouverneur dezer provincie het Instituut voor doofstommen en het Museum van natuurlijke historie te hebben bezigtigd, is Z. E. gisteren morgen van hier naar Assen vertrokken, om van daar de Koloniën van weldadigheid in Drenthe te bezoeken.

ENGELAND.

LONDEN 29 Mei. De beraadslaging over het al of niet afschaffen of veranderen der koornwet, welke vóór Paschen te kort afgebroken is, om de voorstanders der afschaffing te voldoen, is Dingsdag in het Lagerhuis, naar aanleiding van het voorstel van den heer Villiers, om eene commissie van onderzoek te benoemen, hervat, en heeft het Huis gedurende die geheele zitting bezig gehouden. Ten laatste is het voorstel, met 300 tegen 177 stemmen, verworpen, en daarmede is waarschijnlijk die zaak nu voor dit jaar afgedaan.

In hetzelfde Huis is gisteren de overweging in committé van de bill van lord Stanley, nog weder acht dagen later, en wel op den 11 Junij bepaald. Intusschen heeft de heer Pigot, solicitor-general voor Ierland, vrijheid verkregen om eene bill op een dergelijk onderwerp, namelijk tot wegneming van allen twijfel, welke er mogt ontstaan ten aanzien van de al of niet bevoegdheid van eenen stemgeregtigde in Ierland, in te brengen. Ook heeft lord John Russell eene dergelijke vrijheid van het Huis verkregen ter inbrenging van eene bill tot voorkoming van allerlei soort van omkooping bij de parlements verkiezing.

Kunsten en Wetenschappen.

Het Glasschilderen.

Het is niet onbelangrijk nu en dan eens het oog te slaan op de geschriften, welke buiten 's lands verschijnen, en handelen over deze of gene kunst, die ook in Nederland, tegenwoordig of vroeger, beoefend werd, vooral wanneer zoodanig geschrift bij onze naburen als verdienstelijk wordt opgegeven. Uit dien hoofde willen wij een' blik werpen op het werk, in het vorige jaar bij Cotta uitgekomen, van M. A. Gessert, en getiteld: *Geschichte der Glasmalerei in Deutschland und den Niederlanden, Frankreich, England, der Schweiz, Italien und Spanien, von ihrem Ursprung bis auf die neueste Zeit.* Wij hebben den geheelen titel afgeschreven, om daaruit te zien, wat ons beloofd wordt, maar om tevens den lezer te waarschuwen, dat de geschiedenis van het glasschilderen, wat alle de opgenoemde landen betreft, niet overal even bevredigend behandeld is, en dat vooral « bis auf die neueste Zeit » in eene vrij enge beteekenis behoort te worden opgevat, zal men het werk niet onvoldaan uit de hand leggen.

Wij moeten aanvangen met op te geven een verschil van denkbeelden omtrent datgene, wat door den schrijver als hoogste voortreffelijkheid van de kunst beschouwd wordt, en dat, wat wij altijd daarvoor gehouden hebben. Hoe uitvoerig ook de schrijver wezen moge opzigtens de kleurmenging en de scheikundige verbinding der kleuren, zoo willen wij hem nogtans daarin niet volgen, als hier niets ter zake doende, en slechts voor kunstenaars van belang zijnde. De heer Gessert beschouwt als de hoogste volmaaktheid, om op een wit glas een ander geschilderd, doch dun glas aan te brengen, en beide met elkander te vereenigen. Onze meening daarentegen is steeds geweest, dat de kleur op het glas moest worden aangebragt, dat wil zeggen, dat een en hetzelfde glas met de verschillende kleuren geschilderd moest worden, en dat de kleuren in het glas als ingebakken werden, zoo dat ze werkelijk in het glas indrongen, en, bij het doorbreken van het glas, *een ligchaam* met het glas uitmaakten. Uit dat oogpunt hebben wij altijd beoordeeld alle geschilderde kerkglazen, welke wij immer gezien hebben. Over de noodzakelijkheid van heldere, doorzigtige, met doffe kleuren, is de schrijver het volkomen met ons eens.

Het bonte glas, dat reeds vroegtijdig bestond, leidde tot mosaikwerk uit eene vereeniging van verschillend gekleurde stukken glas, en daarvan schijnt het eerst gebruik te zijn gemaakt in Constantinopel. Op het einde der 10de eeuw vindt de schrijver van dat mosaikwerk in glas, wat het westelijk Europa aangaat, de eerste sporen in Opper-Beijeren, en eerst veel later in de naburige landen, in Frankrijk, en bepaaldelijk te St. Denis, in het midden der 12de eeuw, een weinig later in Engeland, en in Italië eerst in 1377. — Wij achten ons niet geroepen alle redeneringen des schrijvers ter toetse te brengen, want wij zouden dan moeten beginnen met de vraag: wanneer het niet uit Frankrijk, en nog minder uit Italië is, dat Duitschland het glasschilderen of mosaikglasvervaardigen van Constantinopel ontvangen heeft, langs welken weg is die kunst dan van de hoofdstad des Griekschen Rijks naar Beijeren gekomen?

De schrijver zegt, dat tot aan de 14de eeuw de kunst weinig vorderingen maakte, dat echter het schoonste tijdvak der glasschilderkunst met de 15de eeuw aanvangt. Dit schitterend tijdvak duurde tot aan de 17de eeuw, wanneer de hervorming daaraan een einde maakte, terwijl de beeldstormerij in de 16de eeuw Nederland van veel kostbaars hieromtrent beroofde, en de 30 jarige oorlog in Duitschland vele uitmuntende kerk- en kloosterglazen vernielde. De tijdgeest van de 18de eeuw was verwoestend voor de voortreffelijke, zoo wel als middelmatige voortbrengselen der glasschilderkunst, dewijl de kerken daardoor te somber, te duister worden. Om die redenen verdwenen de geschilderde glazen nog in de 19de eeuw uit de kerken te Erfurt en te Freiburg! In de laatste plaats vreesde men zelfs, dat deze duisterheid der kerk *het volk dom* mogte maken!

Ook volgens onzen schrijver, zijn de meest beroemde geschilderde kerkglazen die der Groote of Sint Jans-kerk te Gouda (1). — Dezen het naast komen de glazen in het klooster Hirschau in Zwaben, dan volgen die van eene kerk in St. Troy in Frankrijk, en van de hoofdkerk te Seville in Spanje. — Dewijl ook hier de broeders Wouter en Dirk Crabeth van ter Goude bij hunnen welverdienden roem worden gehandhaafd, mag allezins het Goudsche spreekwoord, om iets schoons uit te drukken, blijven bestaan: *het is als de glazen!*

In de 19de eeuw zag men, zegt Gessert, de kunst weder herleven, en dewijl hij, voor het westelijk Europa, de eerste sporen van het glasschilderen in Beijeren wil vinden, zoo kan het geenszins verwonderen, indien hij ook de herleving dier kunst in hetzelfde Beijeren vindt. Op eene belangrijke wijze wordt het leven van Michael Sigismund Frank, geboren te Neurenberg in 1770, beschreven, en alle zijne genomen proeven, ongelukkige zoo wel als gelukkige, medegedeeld, om in hem eindelijk den hersteller der glasschilderkunst in de 19de eeuw, volgens den heer Gessert, te bewonderen. Te beginnen met 1804, leverde Frank eenig werk, dat, hoe onvolkomen ook, toen reeds tot bewijs strekte, hoe verre hij het, met volharding, zou kunnen brengen; — ook werd zijn rusteloose ijver met een' gunstigen uitslag bekroond — maar Koning Maximiliaan van Beijeren, het Wurtembergsche hof, en verschillende Rijksvorsten, begunstigden hem. In de latere jaren vervaardigde hij glasschilderijen, naar meesterstukken van Albert Durer, Lucas van Leiden en Rubbens.

Onze schrijver noemt nog andere, thans levende en werkende glasschilders in Duitschland; maar welke melding maakt hij van de levende glasschilders in Frankrijk; en hij vergeet den eenigen glasschilder, welken Nederland tegenwoordig bezit: PEETERS, *te Nijmegen*. Zijn wij wel onderrigt, dan is Peeters een gewoon huisschilder, die, ruim twintig jaren geleden, door een handschrift, dat hij toevallig voor weinige stuivers gekocht had, eenigermate met het glasschilderen bekend werd. Of hem het handschrift over het glasschilderen, dat nu in de boekerij der Haarlemsche Maatschappij van Wetenschappen gevonden wordt, ook bekend is geworden, weten wij niet, maar wel, dat Peeters zich met onverdroten ijver op de kunst heeft toegelegd, en zeer goed werk heeft geleverd. Bijzonderheden, omtrent door hem vervaardigde stukken, zijn niet tot ons gekomen, en geen zijner voortbrengselen hebben wij gezien. Zoo wij meenen, moet hij van de Koninklijke familie verscheidene bestellingen gehad hebben, en enkele wapens hebben geleverd. Zijn echter onze berigten in allen deele juist, dan heeft de verdienstelijke Peeters het glasschilderen, bij gebrek van genoegzame aanmoediging, weder vaarwel gezegd. — Hoe komt dit? Er worden evenwel in Nederland steeds nieuwe Protestantsche en Roomsche kerken gebouwd; — en in de 16de en 17de eeuw werden in Nederland door Vorstelijke personen, door stedelijke besturen, en door particulieren, geschilderde kerkglazen aan nieuw gebouwde kerken ten geschenke gegeven. Kon dit ook tegenwoordig niet even zoo in Nederland geschieden, en ons Vaderland in dier voege welligt den tijd van de Crabeth's zien herleven! L.

(1) *Men zie hieromtrent vooral het hoogst belangrijke stukje van* C. J. DE LANGE VAN WIJNGAERDEN VAN DER GOUDE: De Goudsche Glazen. *'s Gravenhage* 1819. *In dit werk, dat den heer Gessert niet bekend schijnt te zijn, vindt men op bl. 69 en volg. eene geschiedenis der glasschilders en van het glasschilderen, waaruit de heer Gessert vele verbeteringen voor zijne* Geschiedte der Glasmalerei *zou hebben kunnen opnemen.*

Regtzaken.

HET PAASCHFEEST EN DE BEKKESNIJDERS.

(*Iets voor de Maatschappij*: Tot Nut van 't Algemeen.)

Er wordt wel eens beweerd, dat de Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* hare taak heeft afgeweven, dat beschaving en verlichting meer dan genoegzaam onder de mindere klassen der burgermaatschappij verspreid zijn, en dat de volksvooroordeelen, tegen welke die Maatschappij vóór eene halve eeuw zoo gelukkig als heldhaftig te velde trok, den Vaderlandschen bodem hebben verlaten. Wanneer zij, die dit beweren, ter goeder trouw handelen, dan toonen zij al zeer weinig de ware gesteldheid des volks te kennen, dan zijn zij doof voor de klagten, die zoo vele menschenvrienden over achteruitgang in de volkszeden aanheffen, en zien zij de toonbeelden van zedelijk verderf voorbij, die het tijdschrift *de Volksbode* niet ophoudt te verzamelen, en die de Departementen der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* zoo luide toeroepen: « *Ziet wat u nog te doen staat om het volksgeluk in uw Vaderland te bevorderen.* »

Doch mogt dit alles ter overtuiging niet genoegzaam zijn, dan zal een oogopslag in de tempels der geregtigheid geworpen, bijna op iederen dag, dat er de vierschaar, ter toepassing der strafwet, gespannen wordt, de treurige bewijzen opleveren, hoe een gedeelte des volks zich bestendig in sterke dranken te buiten gaat, — zich hierdoor, voornamelijk op *Zon- en Feestdagen*, verdierlijkt; en hoe zedeloosheid en vooroordeel elkander de hand reiken, om de rust der maatschappij gedurig op nieuw te verstoren, — den dag des Heeren te schenden — en het aanzijn te schenken aan *misdrijven* van allerlei aard en wijziging.

Wij zouden hier zonder schroom van tegenspraak ook het woord *misdaden* hebben kunnen bijvoegen, doch wij bepalen ons ditmaal tot correctionele vergrijpen, en wel tot de zoodanige, als in de jongste Paaschdagen hebben plaats gegrepen, — een tweetal in onderscheiden oorden van Gelderland, op denzelfden dag voorgevallen, — en over welker strafbaarheid de Correctionele Kamer van de Arrondissements Regtbank te Arnhem op denzelfden morgen geroepen werd uitspraak te doen, zal vooreerst dienen kunnen om aan te toonen, hoe men in het Christelijk Nederland het Paaschfeest, — het feest van Jezus opstanding, — viert, en in de tweede plaats bewijzen, dat in het 40ste jaar van de eeuw, die zich, bij voorkeur, die der verlichting en beschaving noemt, nog sommige landlieden even zoo goed het mes gebruiken als dit eene eeuw vroeger plaats greep, toen de kunst van *Bekkesnijden* evenzeer, hier te lande, aan regelen was onderworpen, als nog tegenwoordig in eenige oorden van het beschaafd Europa het tweegevecht met pistool of degen. Beiden zijn, wel is waar, door godsdienst en rede een' tijd lang overwinnend bestreden geworden, zoodat vóór een' tiental jaren beiden tot de hoogst zeldzame voorvallen behoorden, — doch beiden steken, dank zij der wijsbegeerte van de laatste jaren, het hoofd weder rustverstorend op, en bij de geringste aanleiding trekt de boer wederom zijn mes, en wijst de man naar de wereld op zijn' degen.

In het jaar 1840 zaten op den tweeden dag van het Paaschfeest eenige ingezetenen van Geldersch-Veenendaal, in de tapperij van J. Blom, bijeen; zij behoorden toch, tot het groot aantal der zoodanigen, die een gedeelte van den Zondag in de kroeg slijten: waar konden zij, naar hunne wijze van zien, den tweeden Paaschmiddag dan ook beter gaan?... De jenever had nog geenen tijd gehad, om onder dat gezelschap een slagtoffer uit te kiezen, zij zaten nog vreedzaam te zamen, toen Willem van Schaffelaar en Evert van de Meent, beide boerenknechts, onder Renswoude woonachtig, de tapperij binnen kwamen, een' borrel eischten en naar binnen slopen, en toen ieder hun mes trokken, en door het geven van bij de in die kunst ingewijden verstaanbare teekenen te kennen gaven, *dat zij snijden wilden.* Gelukkig waren er echter geene liefhebbers daar ter plaatse aanwezig, en hoe van Schaffelaar ook met zijn mes zwaaide, hoe hij er uittartend mede over den vloer sneed, dat de vonken uit de steenen vlogen, niemand nam zijne uittarting aan; — ja, de groote menigte was verstandig genoeg, hals over hoofd het vertrek te verlaten, en den *Beksnijder* te ontvlieden, die, toen hem de kastelein, wien het woest rumoer op menig gebroken roemer te staan kwam, wilde teregtstellen, dezen met vuistslagen begroette, die Willem van Schaffelaar nu in de gevangenis, gedurende drie maanden, zal moeten boeten; terwijl zijn medgezel, die zich alleen aan rustverstoring schuldig maakte, hem slechts vijf dagen zal gezelschap houden. Lang genoeg om er gelegenheid te vinden, zich daarover te verblijden, dat niemand hunne uitdaging heeft beantwoord, daar zij hierdoor niet slechts voor gevaarlijke verwondingen bewaard zijn gebleven; maar tevens het lot van Marten van Zoeren ontgaan hebben, die ook al, zoo als zij, Paasch gehouden heeft, met het mes in de vuist.

Die Marten van Zoeren begaf zich toch op dienzelfden 20 April met zijnen broeder Gerrit, even als hij, landbouwer in de buurtschap Leuvenich (*Lövenich*), onder Ermelo, ten oosten van Harderwijk gelegen, met een drietal zijner dorpgenooten naar Elspeet, met het kennelijk doel om er den boedel eens op te scheppen. Ook daar had het Paaschfeest de boeren in de herberg verzameld, toen de gebroeders van Zoeren er verschenen, om, gelijk zij later zelve erkenden, rekenschap te vragen van eene hun ter ooren gekomen bedreiging van het jongvolk uit Elspeet, « dat zij de Leuvenichers eens wilden toonen, wie ze waren. » Die uit verre van ons verwijderde dagen afkomstige *veten*, tusschen de inwoners van aan elkander grenzende buurtschappen dienen der voorstanders van vechten en snijden toch nog bestendig tot een voorwendsel, om de dorpsherbergen in kampplaatsen te herscheppen, en de zon- en feestdagen, de kermissen en jaarmarkten met *bloed* te teekenen. Ja, hoezeer het der beschaving gelukt is, in den dagelijkschen omvang alle de sporen van diergelijke *veten* te doen verdwijnen, het vooroordeel en de domheid doen ze in het geheugen van de voorstanders van het *beksnijden* voortleven.

Ook te Elspeet zaten een 25 personen in de herberg *de Kijkover* vrolijk bij één, toen de Leuvenicher-kampioenen er binnen stoven, met Marten aan het hoofd. Een stevige borrel versterkt diens moed — terstond ontdoet hij zich van zijn' wambuis, en daagt de menigte uit zich met hen te meten, terwijl hij, met eenen eiken knuppel, den grond doet daveren onder zijne slagen en zijn mes dreigend opheft; — niemand beantwoordt echter dien woesteling, die ten koste, wat het wille, vechten en snijden moet; — daar valt hem zekere Henderikus van den Einde in het oog, die in den anderen hoek van het vertrek met eene boerendeerne vreedzaam zit te praten; — die Henderikus woont thans wel, even als *hij*, onder Apeldoorn, — maar ontving toch in Elspeet het levenslicht, — zoodat Marten, die ook uit anderen hoofde geen goed oog op hem heeft, dezen tot het doelwit zijner geweldenarijen uitkiest. — Tot driemalen toe slaat hij hem met den eiken knuppel op het hoofd en zet den door die slagen bedwelmden jongeling de punt van het mes op de borst, onder den uitroep: *of gij, of ik zijn heden avond een lijk.* — Tot zelfverdediging trekt de ander mede zijn mes; zijne drift ontbrandt, en in stede van te blijven, waar hij is, en zich daar tot bloote verdediging te bepalen, springt hij op en begint met Marten eene worsteling, die, binnenshuis aangevangen, voor de deur eindigt; en gedurende welke Henderikus eerst aan Marten eene snede toebrengt, die achter het oor aanvangt en tot den mondhoek voortloopt, die deze wederkeerig met meer dan ééne snede in het gezigt beantwoordt, zoodat het bloed van beiden de deurposten van de herberg bespat. Voorwaar eene treurige herinnering van het lammerenbloed, waarmede *Israël*, bij de eerste instelling van het *Pascha*, zijne deurposten kenmerkte; toen toch was het een beveiliging-teeken, dat den engel der wrake buiten de woningen hield; — nu toonde dat bloed daar de engel van twist en tweedragt zijne wraakfiool over de woning stort; — nu sprak dat bloed tot de lofredenaars der 19de e… *hier, hoe ver gij het reeds met de beschaving der mindere … bragt hebt; — ziet hier, hoe ver het er van af is, dat de M…* Tot Nut van 't Algemeen *reeds hare taak zou hebben afgewerkt…*

In dezelfde teregtzitting als Willem van Schaffelaar en E… Meent voormeld, werd ook ook op Marten van Zoeren de st… de wet op soortgelijke vergrijpen gesteld is, gestrengelijk to… werd tot eene gevangenzetting voor niet minder dan één jaar … eene straf, welke Henderikus van den Einde mede niet geheel … gaan, hoezeer de provocatie, aan welke hij blootstond, den regte… gaf om hem wegens zijn vergrijp slechts eene gevangenis van ze… te leggen, terwijl Gerrit van Zoeren, die bij de plaats geha… worsteling mede eenige stokslagen had toegedeeld, om de ook vo… tende verzachtende omstandigheden, met eene geldboete van ƒ 25…

Dat paaschfeest van 1840 zal Schaffelaar en van de Meent vo… geheugen, maar konden Marten van Zoeren en Henderikus van … al immer de smadelijke straf vergeten, die er de wrange vrucht … de merkteekenen, die zij elkander met hunne messen in het aa… griffeld hebben, zullen nimmer geheel vergroeijen en tot hun … polsslag hun ten bewijs verstrekken, welke heillooze gevolgen de g… altijd een mes bij zich te dragen, en bij de minste aanleiding … trekken, al doet ontstaan.

Wie wenscht niet, dat gepaste gestrengheid soortgelijke vergr… der verschooning, bestraffe; opdat de vrees voor die straf bewerke … en godsdienst tot hiertoe niet schijnen te vermogen, en ieder hu… stig wake, dat zijne aankomende knapen zich niet reeds in he… in die gevaarlijke snijkunst oefenen, gelijk, helaas! in sommige … vrij openlijk plaats vindt. Om toch onder Barneveld, Elspeet, … omstreken, jongens aan te treffen, die, naauwelijks de kindersch… wassen, reeds het mes hanteren, is geene zeldzaamheid, en … langs, stonden er te Arnhem een tweetal jongens teregt, van we… ste naauwelijks twaalf jaren telde, die eenen makker, op wien h… was, de kleederen van het lijf had gesneden, zoodat deze … in eene beek te springen, verdere geweld ladigheden was ont… moeder dier knapen vergezelde hen ter teregtzitting, en was niet … ontwaardigd, « *dat hare kinderen zulk een nietsbeteekenend v… gevangenis moesten boeten.* »

Leeraren van de Godsdienst! — onderwijzers der jeugd! en gi… u, door menschenliefde gedreven, der beschaving en verlichting … tuurgenooten gewijd hebt! — er ligt nog een ruim veld ter … voor u open; — staart het niet met onverschillige blikken aan; … er niet met slappe knieën, de trage handen over elkander gekruist; … werkt terwijl het nog dag om u is, eer de wolken van wan- e… eer de mist der onverschilligheid en onbeschaafdheid de zon der … benevelen, en den nacht daarstellen, onder welks bedekking … vooroordeel op nieuw het hoofd kunnen opsteken, om den geest … die immer in het duistere werkt, de hand te bieden, ten einde … van het goede te vervreemden, van Godsdienst en zedelijkheid … maken, met ondeugd en misdaad meer en meer te verbroeder… den afgrond te graven, waarin het geluk der burgers reddeloos … loren gaan. R…

SCHEEPVAART EN HAND…

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

Naar BATAVIA, het gekoperd tweed. barkschip *Baros*, … Borchers. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, va… Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het gekop. tweed. fregatschip de 3 *Vrien…* Jan Sipkes Fzn., van Amsterdam. Adres bij d'Arnaud en … F. der Kinderen.

Naar BATAVIA, het gekop. tweed. barkschip *Castor*, Kapt. … lards. van Amst. Adres bij d'Arnaud en Comp., en Jan Corve…

Naar BATAVIA, het nieuw gebouwd gekop. tweed. freg… *gersbank*, Kapt. H. J. van Maldeghem, van Amsterdam. Adr… Bosscher.

Naar BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *Henriette Cl…* F. J. Hoffman, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de … naertz, van Olivier en C°., Hoyman en Schuurman, en de V…

Naar BATAVIA, het gekop. tweed. pinkschip *de Vriend…* H. W. de Boer, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de … naertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de …

Naar MONTEVIDEO, het gekop. tweed. barkschip *de Snel…* Jan Tjeerds Visser, van Amst. Adres bij B. J. van Hengel.

Naar SURINAME, het gekop. tweed. barkschip *de Goede V…* C. Zaal, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gekop. tweed. barkschip *Dina M…* A. C. Wrieburg, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schu…

Naar SURINAME, het gezinkt tweed. galjootschip *Param…* J. C. Töpper, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gezinkt tweed. barkschip *Sophia C…* J. C. Radeloff, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. pinkschip *de Jonge Wi…* G. van Medevoort, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Sc… E. Windhouwer.

Naar SURINAME, het nieuw gekop. tweed. pinkschip *Mari…* Kapt. K. B. de Weerd, van Amst. Adres bij Hoyman en Sc…

Naar SURINAME, het gezinkt kofschip *Antonia*, Kapt. E… van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gekop. brikschip *Triton*, Kapt. J. J… Koog aan de Zaan. Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar SURINAME, het gekop. tweed. barkschip *Susanna M…* E. Meyer, van Amst. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gekop. driemast galjootschip *Wilhel…* J. N. Klint, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurm…

Naar SURINAME, het gekop. tweed. driemast galjootschip *Nico…* Kapt. Frederik Lange, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bos…

Naar SURINAME, het gekop. tweed. barkschip *de 3 Gebr…* S. Y. Parma, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schu… Vries en Comp.

Naar SURINAME, het gekop. tweed. brikschip *Astrea*, K… Lang, van Amst. Adres bij Hoyman en Schuurman, en de V…

Naar SURINAME, het gekop tweed. fregatschip *Wilhel…* Kapt. J. C. Atkes. Adres bij Hoyman en Schuurman, en de…

Naar CURAÇAO (via LAGUAYRA), het gekop. tweed. bri… *en Jacoba*, Kapt. B. J. Bart. Adres bij E. Windhouwer, … Comp., en Hoyman en Schuurman.

Naar HAVANA, het gekop. brikschip *Phoenix*, Kapt. J. J… Amsterdam. Sluit 4 Junij. Adres bij B. J. van Hengel.

Naar GIBRALTAR, MALTHA, SYRA, CONSTANTINOPEL … het Nederl. gezinkt schooner kofschip *de Onderneming*, K… nenburg. Adres bij Nobel en Holtzapffel, en van den Bey en …

Naar LIVORNO en GENUA, het Nederl. kofschip *Douro*, … Haas. Adres bij C. J. de Grys en Zoon en J. de Rooy.

Naar BILBAO, het Spaansch loggerschip *St. Eufemia*, … Ybararan. Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

Naar LISSABON, het gekop. Nederl. kofschip *de Ondern…* J. Engelenberg. Adres bij Jan Daniels en Zonen en Arbma… man en de Witt en Lenaertz.

Naar BAYONNE, het Nederl. kofschip *de Eendragt*, Kapt. … Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar HAVRE, het nieuw gebouwd gekop. Nederl. schooner… *wachting*, Kapt. T. D. Lieuwen. Adres bij Jan Corver en Co…

Naar ANTWERPEN, het brikschip *Elise*, Kapt. C. Fert… werpen. Adres bij B. J. van Hengel.

Naar ST. PETERSBURG, het Nederl. kofschip *Helena*, … Kapt. J. J. Ypsen. Adres bij Jan Daniels en Zonen en Arbm…

Naar RIGA, het Nederl. kofschip *Geertruida*, Kapt. R. … Adres bij Jan Corver en Comp.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

GEDRUKT BIJ A. ZW…